

új magyar szó

12 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
198. (1264.) szám**BNR- valutaárfolyamok**

	1 euró	4,2675 ▼
	1 amerikai dollár	3,0605 ▼
	100 magyar forint	1,5550 ▲

Aktuális

2

Angela Merkel: először a Balkánon

Ma érkezik Romániába Angela Merkel német kancellár, aki tegnap Bulgáriában tárgyal. Kormányfőként először látogat el ebbe a két országba, ahol a gazdaság mellett a roma menekültek franciaországi kiutasítása és a schengeni csatlakozás a fő téma.

Aktuális

3

Kikerülnek a parlamentet

Családias hangulatban tartották meg tegnap a Cotroceni-palotában azt a pártközi konzultációt, amelyet Traian Băsescu államfő hívott össze. A tanácskozás egyik lehetséges konklúziója: a kormány felelősséget vállal a tanügyi törvényért.

Gazdaság

6

A csíkiak is szeretik a hazait

A sajtók, a házikenyér, a házi jellegű kolbászok, valamint húskészítmények aratták a legnagyobb sikert a hétvégén ötöd-szörre megszervezett Hagyományos Székely Termékek Őszi Vásárán, Csíkszeredában. A szervező Hargita Megyei Tanács a székely termékek népszerűsítését célozza a rendezvénnyel.

Vezércikk

3

Mindenhatók

Mindenható vezetőért tehát nem kell a szomszédba mennünk. De ha mégis megyünk, akkor találunk: itt van mindjárt a szívükhöz közel álló nyugati szomszéd, (csonka)magyar „anyaországunk”. Csonkaságát ezúttal demokratikus államrendezkedésére vonatkoztatva megállapíthatjuk, hogy az ország legfőbb embere mindent maga intéz. ▶

Salamon Márton László

Húsz év civil kurázsi

Forráshiányra, szétforgácsolódásra panaszkodik az erdélyi magyar nonprofit szféra**Kész megtisztulni az erdélyi magyar civil szféra? Képviselet az ÚMSZ és gyergyói zöldek közös akciója a Kis-Cohárd kitisztítására**

Fotó: Csíbi Márta/archív

„Az erdélyi magyar civil társadalom, jóllehet óriási hagyományokkal rendelkezik, lehetőségeihez képest alulteljesít” – összegezte kérésünkre a romániai magyar nonprofit szféra elmúlt húsz évét a Magyar Civil Szervezetek Szövetségének alelnöke. Berecki Kinga – akár csak többi erdélyi civil szervezet lapunk által kérdezett vezetője – az anyagi források hiányára, osztogatásuk politizáltságára panaszkodik. Egyikük nagy gondnak a nonprofit szféra szétforgácsolódását, az együttműködés mellőzését nevezte. „Mindenki fut a maga pályázati pénze után” – fogalmazott a Zöld Székelyföld Egyesület fiatal elnöke. **7. oldal ▶**

Mégsem jött mérég a Dunán?

▶ A Duna romániai szakaszán nem mértek vörösiszap-szennyezést – közölte az illetékes miniszter, Borbély László, aki folyamatosan kapcsolatban áll a magyar hatóságokkal. A környezeti katasztrófa tegnap téma volt a budapesti parlamentben is, ahol Orbán Viktor miniszterelnök bejelentette: katasztrófavédelmi biztost neveznek ki. (Az illető személye lapzártánk után derült ki, mint ahogy a Marcalt és az érintett falvakat védő, egy kilométeres gát megépítését is ekkorra tervezték.) A rendőrség őrizetbe vette a tározót működtető cég vezérigazgatóját. A keresők megtalálták a nyolcadik holttestet is. **2. oldal ▶**

Újra talapzatán Mátyás király

▶ Májusi elmozdítása óta tegnap került vissza – néhány órára – már megújult talapzatára Mátyás király lovas alakja Kolozsváron. László Attila alpolgármester szerint nem biztos, hogy sikerül még idén befejezni a szoborcsoport felújítását. **8. oldal ▶**

A lovas alakot csak próbából helyezték vissza talapzatára Fotó: Sipos M. Zoltán

Négyszázezer kérésre várnak

Sipos M. Zoltán

▶ „Mostantól a honosítás zökkenőmentesen fog zajlani, bárki aki igényli a magyar állampolgárságot, beszél magyarul és tudja bizonyítani, hogy ő vagy valamelyik felmenője magyar állampolgár volt, alanyi jogon megkapja az állampolgárságot” – mondta el tegnap a Kolozsváron tartott lakossági fórumon Wetzel Tamás miniszteri biztos. Hozzátette: a magyar hatóságok tudatosan beszélnek könnyített honosítási eljárásról, hisz a magyar jog ismeri a kettős állampolgárság fogalmát, viszont sokszor a bürokrácia útvesztőiben elsikkadt a cél. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Röviden

Holokauszt-emléknapot tartottak

A romániai holokauszt áldozatainak emléknapiját tartották tegnap Bukarestben az Elie Wiesel Intézet szervezésében. Az esemény díszszónoka Dan Ben-Eliezer izraeli nagykövet volt, aki beszédében emlékezett, hogy a zsidó nép 2500 éven keresztül magával hordozta a másság ígáját. „Mátságuk miatt lettek a társadalom megtűrtjei, korlátozták mozgásszabadságukat és zárták őket gettóba. Az antiszemitizmus »szabadon vándorolt« kortól és helytől függetlenül, míg végül hatmillió áldozatot szedett” – fogalmazott az izraeli nagykövet. Hozzátette: a zsidó nép szisztematikus kiirtását céljával tűző náci Németország nagymértékben számított csatlósaira is, így kerülhetett sor a bukaresti, iași-i és dorohoi-i pogromokra, valamint a transzisztriai haláltáborok felállítására.

Leszakadt a szatyor füle

Nati Meir, a befolyással való üzérkedéssel vádolt volt képviselő öngyilkossági kísérletet követett el a galaci börtönben, amikor a zárkaja mosdójában egy szatyor fülével megpróbálta felakasztani magát. Johanna Popescu, az országos börtön-igazgatóság szóvivője szerint Meir túlélte az eseményt, nem szenvedett olyan sérüléseket, amelyekkel kórházi kezelésre szorult volna. Hozzátette: nem ez a volt nagy-romániás képviselő első öngyilkossági kísérlete. A volt képviselőt csalással és hamis értéktárgyak forgalomba hozásával vádolják.

Sepsiszentgyörgy a Zöld főváros?

Megnőttek az esélyei Sepsiszentgyörgynek arra, hogy elnyerje a romániai Zöld főváros elismerő címet, miután több nagyvárost, például Temesvárt és Nagyszébet is maga mögé utasított a hétvégi elektromoshulladék-gyűjtő versengésben. Az akció során mintegy három tonna szemét gyűlt össze. Végeredményt decemberben hirdetnek.

A szlovákok a munkájukat féltik

A munkanélküliséget tartják a szlovákiai választók az ország legégetőbb problémájának, ezt a korrupció követi – derül ki az IVO társadalomkutató intézet, a Szlovák Tudományos Akadémia Szociológiai Intézete és a Komenský Egyetem közösen készített felméréséből. Az eredményből az is kitűnik, hogy a szlovák-magyar kérdés, a romakérdés és az ország eladósodottsága kevésbé érdekli az embereket.

Őrizetben a Nobel-békedíjas felesége

Őrizetbe vették az ideai Nobel-békedíjjal kitüntetett, ellenzéki Liu Hsziao-po feleségét a kínai hatóságok – állítja egy emberi jogokat védelmező amerikai szervezet, a *Freedom Now*. Az asszonyt korábban arra kényszerítették, hogy pekingi otthonát elhagyva Liaoning tartományban találkozzon a férjével, és tájékoztathassa, hogy neki ítélték a 2010-es Nobel-békedíjat.

Az unió számúzné a cigarettát

Füstmentes Európát vizionál az unió egészségügyi biztosa, John Dalli (*képtűnkön*). Elképzelései szerint nemcsak a cigaretták nikotintartalmát kellene csökkenteni,

ni, hanem az üzletekben nem volna szabad látható helyen tartani őket. Teljes dohányzási tilalmat rendelne el minden nyilvános helyen és közlekedési eszközön.

Még sincs méreg?

Borbély László szerint nem mértek szennyezést a Dunán

Világrekord gyorsasággal épült meg a kilométeres védőgát a vörösiszap-tározó megpedését követően Fotó: index.hu

ÚMSZ-összeállítás

„Jelenleg a Duna romániai szakaszán nem áll fenn vörösiszap-szennyezés veszélye. Reggel (tegnap – szerk. megj.) a Román Vízügyi Hatóság szakemberei Báziasnál 7,94-es pH-értéket mértek” – jelentette be Borbély László környezetvédelmi és erdészeti miniszter tegnap a katasztrófaügyi bizottságnak a belügyminisztériumban tartott ülése után.

„Semmiképp sem próbáljuk minimalizálni a magyarországi események súlyosságát, hisz a hatóságok továbbra is számolnak gátpedés, gátszakadás veszélyével” – hangsúlyozta Borbély. Jelenleg Romániában emernél több terület létezik, amelyek rekultiválási, szennyezésmentesítési munkálatokra szorulnak. „Jelenleg négy ilyen tározó bezárására különítettünk el pénzt, összesen 100 millió lejt. A szennyezett területek rekultivációjára a Környezetvédelmi Operatív Program keretében is lehet pályázni. Országos szinten 100 millió euró értékben készülnek tervek.

„Október 14-én a környezetvédelmi miniszterek luxemburgi tanácsában kezdeményezni fogom, hogy az Európai Unió minősítse a vörösiszapot veszélyes anyaggá. Elsődleges fontosságúnak tartom egy, az ökológiai katasztrófákra vonatkozó uniós szintű hatékonyabb beavatkozási rendszer kidolgozását is” – emelte ki Borbély László.

„A magyar rendőrség őrizetbe vette a Mal Zrt. vezérigazgatóját, és kezdeményezte az előzetes letartóztatását” – jelentette be Orbán Viktor kormányfő tegnap, napirend előtt a parlamentben. Az iszapkatasztrófával összefüggésben a rendőrség több ember halálát okozó közveszélykózzással és környezetkárosítással gyanúsítja Bakonyi Zoltánt. ◀

Halottak és földönfutók a katasztrófa után

„Sikerült megakadályozni a Rába és a Duna súlyos lúgos kémhatású és nehézfém-szennyeződését” – nyomatékosították tegnap ismételtén a magyar hatóságok. A hasonlóan megnyugtató hangú tegnapi közlés szerint a Dunát semmiféle károsodás nem érte, a Budapest magasságában úszó haltetek még a Marcalból kerültek a folyamba. „Nincs méreg a Dunában” – szögezték le lapunknak a magyar hivatalosságok, minthogy a szennyeződést a Marcal folyón lokalizálták. Ami – a nehézfémek és lúgos anyagok mellett – az arzén jelenlétét illeti a Marcalban, ezt kérdésünkre cáfolták. Füzes Oszkár bukaresti magyar nagykövet az *Új Magyar Szó* megkeresésére megerősítette a fenti közléseket, és elmondta: jóleső érzéssel nyugtázta a román hivatalosságok segítőkészségét, együttérzését. „Kétségtelen, hogy nagymértékű környezeti katasztrófáról beszélhetünk, de még ez is eltörpül ahhoz a szociális, emberi tragédiához képest, amelyet okozott: a halálos áldozatok és sebesültek mellett 4-8 ezer családot kell kitelepíteni, amelyek közül mintegy 2500 mindenét elvesztette” – tette hozzá Füzes. (S. M. L.)

Életjelet adott magáról az elrabolt magyar békefenntartó

Gy. Z.

Sikerült felvennie a kapcsolatot a Dabanga nevű dárfúri rádióállomásnak Papp István, a Szudánban múlt csütörtökön elrabolt magyar ENSZ-békefenntartóval. Papp István hangja nyugodt volt, bár időnként hallani lehetett, hogy a könnyeivel küszködik, amikor elmondta: olyan helyen tartják fogva, amely egy táborhoz hasonlít. A nyugalmazott katonatiszt attól tart, hogy fogvatartói rátámadnak vagy megölik, és amiatt is aggódik, hogy esetleg maláriát kaphat, mert körülötte már többen megbetegedtek. Sejtése szerint elrablásának hátterében egy helyi pírámisjáték állhat, amelyhez a kormánypárt több tagjának is köze van. Az ügy nagy felzúdulást keltett Dárfúr tartomány székhelyén, el-Fáserben, és Papp István alezredes feltételezése szerint a túszejtők azt

akarják elérni, hogy az ENSU dárfúri békefenntartó missziója (UNAMID) segítsen megoldani a problémát.

Papp Magyarországon katonai hírszerzőként szerelte tapasztalatait, megfigyelőként szolgált Mozambikban, Ruandában és Angolában, az ENSZ alkalmazottjaként pedig Iránban; megjárta Nepál, Kongó, Eritrea és Sierra Leone háborús gócpontjait is. Szudánban a gyerekkatonák lefegyverzésén dolgozott.

Egy Budapesten megjelenő napilap azt írta, hogy az elrabolt békefenntartó családja teljesen összeomlott, mivel egészen a mostani rádiós interjúig semmiféle híruk nem volt a férfiről. Eredetileg úgy volt, hogy hathetes sivatagi munka után mindig kap két hét szabadságot; október 22-én utazott volna haza. Papp Istvánné reméli, hogy nem kell lemondania a közeli viszontlátásról. ◀

Merkel: először a Balkánon

ÚMSZ

Ma érkezik Romániába Angela Merkel német kancellár, aki tegnap Bulgáriában kezdte meg kétnapos balkáni körútját. A megbeszélések középpontjában elsősorban gazdasági témák állnak. Szófia azt is szorgalmazza: kapjon egyértelmű ígéretet, hogy mielőbb fölveszik a schengeni övezetbe. Ehhez azonban gyorsan elfogadható megoldást kell találni a romák vitatott ha-

zaküldésére Franciaországból Bulgáriába. Ez a kérdés egyébként közös probléma Bukaresttel. A német kormányfő közvetlenül megérkezése után tárgyalóasztalhoz ült bolgár kollégájával, Bojko Boriszovval, és fogadta őt Georgi Parvanov köztársasági elnök is. A nap folyamán felszólalt a német-bolgár gazdasági fórumon. Angela Merkel most először jár ebben a két országban 2005-ben történt hivatalba lépése óta. ◀

Angela Merkel kancellár a romakérdésről is tárgyalt Bojko Boriszovval

Urnajárás négy országban

MTI

A hétvégén négy országban tartottak helyhatósági, illetve általános választásokat. Szlovéniában meggyengültek a Borut Pahor szociáldemokrata miniszterelnök vezette koalíciós kormány pozíciói: a szociáldemokraták és koalíciós partnerei meglehetősen gyengén szerepeltek, ezzel szemben az önkormányzatokban előretört a jobbközép Szlovén Demokrata Párt, amelynek élén a korábbi miniszterelnök, Janez Jansa áll. Elvesztették abszolút többségüket a bécsi városvezetésben a szociáldemokraták (SPÖ), miközben erősödött a jobboldali Osztrák Szabadságpárt (FPÖ) a vasárnapi választáson. Az SPÖ várhatóan szövetségi szinten hagyományos koalíciós partnerével, a konzervatív Osztrák Néppárttal (ÖVP) lép koalícióra, de Michael Häupl régi-új főpolgármester a Zöldekkel is tárgyalni akar. Dmitrij Medvedev orosz államfő és Vlagyimir Putyin miniszterelnök pártja, az Egységes Oroszország nyerte a vasárnap tartott részleges helyhatósági, illetve regionális választásokat: a különféle választókörzetekben 44 és 78 százalék közötti eredményeket ért el. Néhány régióban azonban az ellenzéknek sikerült tőkét kovácsolnia abból, hogy a lakosság elégtelennek ítélte a kormány felépését a nyári erdőtüzekkel szemben. A hatalommal való visszaéléssel, illetve a diktatori uralommal vádolt korábbi államfő, Kurmanbek Bakijev áprilisi megdöntése és a több száz halálos áldozatot követelő etnikai összecsapások után új parlamentet választott vasárnap Kirgizisztán. A tegnap hajnalban nyilvánosságra hozott részeredmények az elnök megdöntésében részt vevő ellenzéki pártok győzelmét valószínűsítik. A kerekén 2,8 millió választásra jogosult állampolgár 29 párt jelöltjei közül választhatott. A kirgiz választások eredményét tegnap üdvözölte az Európai Unió is. ◀

Kikerülnek a honatyákat

A parlament előtti felelősségvállalással fogadtatják el az oktatási törvényt

M. Á. Zs.

„Majd megpróbálom én helyettesíteni az ellenzéket” – vette tudomásul Traian Băsescu államfő, hogy a tegnap délelőtt összehívott, a Cotroceni-palotában megtartott tanácskozásról távol maradtak a Szociáldemokrata Párt (PSD) és a Nemzeti Liberális Párt (PNL) képviselői. Az ellenzékiek azzal indokolták a tanácskozás bojkottját, hogy arra meghívták az általuk áruháznak tartott Országos Szövetség Románia Haladásáért (UNPR) vezetőit is. A találkozó elején az államfő elmondta, hogy véleménye szerint sürgősen megoldást kell találni a szavazás előtt álló jogszabályok (nyugdíjtörvény, tanügyi törvény) ügyében, össze kell állíta-

ni a jövő évi állami és társadalombiztosítási költségvetést, és össze kell hangolni a kormány tevékenységét az Európai Unió 2020-as stratégiájának elfogadásából származó kötelezettségekkel. A találkozó után Emil Boc kormányfő, a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) elnöke bejelentette, tegnap este összehívta a koalíciós tanácsot „a kormány törvényalkotási prioritásainak kiemlése és az életbe léptetési lehetőségek áttekintése céljából”. Hozzátette: a nyugdíjtörvényt nem lehet tovább halasztani, elvárja a parlament részéről, hogy minél hamarabb teljesítse az államfő kérését a nők 65 éves nyugdíjkorhatárának 63-ra való csökkentésére vonatkozóan. A miniszterelnök ugyanakkor leszögezte, a tanügyi tör-

vény és az egységes bértörvény sem tűr halasztást.

Felelősséget vállalnak a tanügyi törvényért

Lapzártánkkor érkezett a hír, hogy a koalíciós tanács tegnap esti ülésén úgy döntöttek, hogy a kormány felelősséget vállal az oktatási törvényért. A döntést megelőzően Markó Béla, az RMDSZ szövetségi elnöke arra hívta fel a figyelmet, hogy erre a lépésre azért van szükség, mert a szenátus oktatási szakbizottságában továbbra is késik a jogszabály vitája. A kormányfő-helyettes hozzátette: a tanügyi törvényt már idén ősszel meg kell szavazni annak érdekében, hogy elő lehessen készíteni a 2011 szeptemberétől való alkalmazá-

sát. A nyugdíjtörvénnyel kapcsolatban Markó ismételt meg erősítette, hogy a szövetség sajátjának tartja a nők nyugdíjkorhatárának 63 évre való csökkentésére vonatkozó kezdeményezést, és ekként kész megszavazni az államfő által kért módosítást.

Az egységes koalíció semlegesíti a bojkottot

A PSD és PNL távolmaradását kommentálva az RMDSZ elnöke elmondta, jogukban áll kritizálni és bojkottálni, ez az ellenzék fegyvere. „Viszont ha a koalíciós többség határozottan, egységesen felsorakozik egy-egy jogszabály mögött, az ellenzéki akciók nem akadályozhatják a törvényhozási munkát” – figyelmeztette a koalíciós társakat Markó.

Anastase nem vár szeretetet

Alig pár órával később a parlamentben ismét tetőfokra hágtak az indulatok, amikor az ellenzék által csalónak tartott Roberta Anastase képviselőházi elnök átvette az ülésvezetői teendőket. A liberális és szociáldemokrata képviselők kivonultak az ülésteremből, azt róva fel a demokrata-liberális házelnöknek, hogy a nyugdíjtörvényről való szavazáskor 170-nek „számolta” a plénumban jelen levő mintegy 80 honatyát. A PNL és PSD jelezte, csak akkor hajlandó részt venni a törvényhozási munkában, ha Anastase lemond tisztségéről. „Jogukban áll kivonulni, de meg kell érteniük, hogy nem azért vagyunk a parlamentben, hogy szeressük egymást, hanem hogy képviseljük a románokat” – jegyezte meg Anastase. ◀

Mindenhatók

Salamon Márton László

Nagy divatja van a mindenható vezetőknél tájainkon. A Cotroceni-palota lakójáról tegnapig tudtuk, hogy összefut a kezében valamennyi hatalmi ág – az elnökbarát többségű törvényhozás, a kézi vezéréssel irányított

kormány és a felső parancsra mozduló igazságszolgáltatás. (A negyedik hatalmi ágnak emlegetett sajtót hadd ne soroljuk most ide, már csak azért se, mert nincs itt: a média inkább egyfajta morális ítélszéknek tekinthető, mintsem valós hatalommal rendelkező intézményrendszernek – főleg Romániában... Ezzel együtt elnökeink igencsak ácsingózik a sajtó megkaparintására is, de ez több más cikkünk témája volt és lesz. Maradjunk tehát most szigorúan csak a politikatudomány által meghatározott hatalmi ágaknál.)

Traian Băsescu államfőről tehát tegnap megtudtunk még valamit. Éspedig azt, hogy, ha kell (ha nem), ő az ellenzék is tudja képviselni. Az ellenzéki pártoknak az elnök által meghirdetett konzultációkról való távolmaradása ugyanis ezt a magabiztos bejelentést váltotta ki államfőnkől. Aki – ellenzéki minőségében – a zárt ajtó mögött tartott tegnapi konzultáción bizonyára vehemensen tiltakozott a nyugdíjtörvény csalással történt megszavazása ellen, Roberta Anastase házelnök lemondását követelve. Alighanem bizalmatlansági indítvány benyújtását is kilátásba helyezte a kormány ellen, majd saját felfüggesztésével fenyegetőzött. Amelyet ő maga kezdeményez a parlamentben, hogy aztán a népszavazáson igennel szavazásra buzdítsa a széles néptömegeket.

Jó kis szizofrénia – ilyenre csak egy igazán nagy államférfi képes. Mindenható vezetőért tehát nem kell a szomszédba mennünk. De ha mégis megyünk, akkor találunk: itt van mindjárt a szívünkhöz közel álló nyugati szomszéd, (csonka)magyar „anyaországunk”. Csonkaságát ezúttal demokratikus államrendezkedésére vonatkoztatva megállapíthatjuk, hogy az ország legfőbb embere mindent maga intéz: ma a parlamentben napirend előtt rendőrségi híreket ismertett (bejelenti az iszapkatasztrófa okozó cég vezérigazgatójának őrizetbe vételét), holnap alighanem kézzel a gyógyítja a kolontári sebesülteket, úgyhogy előbb-utóbb szenté is avatják. Ami nem is lenne elképzelhetetlen egy olyan országban, ahol a tervezett alkotmány módosítás legfőbb elemeként alaptörvénybe foglalhatják a Himnusz első sorát. Isten, szánd meg a magyart... ◀

A Cotroceni-palotában tartott tanácskozáson az RMDSZ négytagú küldöttséggel képviseltette magát. Fotó: Tofán Levente

Korodi Năstase mellőzését kéri

ÚMSZ

► Ilie Năstase egykori teniszcillagnak a Románia brandjét képviselő személyiségek sorából való kivonását kérte egy Elena Udrea-hoz intézett levélben tegnap Korodi Attila, a képviselőház külügyi bizottságának elnöke. A Hargita megyei RMDSZ-es honatyája a sportoló múlt heti szélsőséges kijelentései miatt írt levelet a vidékfejlesztési és turisztikai miniszternek. Mint ismeretes, Ilie Năstase azt hangoztatta, támogatja Sarkozy francia elnök romapolitikáját. Kijelentette, ha ő lenne Románia államfője, akkor Székelyföld etnikai arányát a romák betelepítésével változtatná meg. „Ceașescu tévedett: azt kellett volna tennie Hargita megyében, amit az oroszok Besszarábiában tettek, amikor egymillió román deportáltak, és helyükbe oroszokat és ukránokat telepítettek” – jelentette ki az egykori teniszcillag. Korodi Attila levelében felkérte a turisztikai tárca vezetőjét, tegyen arról, hogy Ilie Năstase többé ne szerepeljen az országbrandet népszerűsítő kampányban. ◀

Budapest 400 ezer kérésre számít

Lakossági fórumot tartottak a könnyített honosítási eljárásról Kolozsváron

Folytatás az 1. oldalról

Az idei évre 830 millió forintot különítettek el, 2011-ben 250-400 ezer kérelmezővel számolnak.

A miniszteri biztos hangsúlyozta, a magyarországi külképviseletek teljes gőzzel dolgoznak azon, hogy 2011. január elsejétől zökkenőmentesen és ügyfélbaráti hozzáállással tudják fogadni mindazokat a határon túli magyarokat, akik igénylik a visszahonosítást. „A magyar állampolgárságot azok az egykor magyar állampolgársággal rendelkező emberek vagy leszármazottak kérhetnek, akik 1920 előtt vagy 1940 és 1945 között magyar állampolgársággal rendelkeztek, beszélnek magyarul, és nincs valamilyen kizáró közbiztonsági vagy nemzetbiztonsági ok” – hangsúlyozta Wetzel. Az esetleges visszaélések elkerülése végett az állampolgárságot csak személyesen lehet majd kérelmezni, de a minél rövidebb ügyintézés érdekében a lehető legtöbb helyen elérhető igénylést támogatják.

Mint az a lakossági fórumon kiderült, az állampolgársági kérelmet ingyenesen a külképviselete-

ken, az anyakönyvvezetőknél, illetve a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal igazgatóságainál lehet majd leadni 2011. január 1-től. Az eljárás során a kérelmező egy formanyomtatványt tölt ki, amelyben igazolja személyazonosságát, büntetlen előéletét valamint kifejti, mire alapozza kérelmét. Wetzel Tamás miniszteri biztos kifejtette, a Magyar Köztársaság kormánya minél több határon túli magyar ajkú kérelmezőt látna szívesen, ezért a „kekeckedés” semmiképp nem cél: bárki aki közszinten beszél a magyar nyelv-

et és bármilyen okirattal – vagy annak a fénymásolatával – amely igazolja a saját vagy valamelyik felmenőjének egykori magyar állampolgárságát négy-öt hónap leforgása alatt megkaphatja a magyar állampolgárságot. A lakossági fórumon kialakult beszélgetésen a miniszteri biztos elmondta: különösen a fiatalokra nézve előnyös a magyar állampolgárság kérelmezése, hisz a diákok minden magyar diákigazolvánnyal járó jogot megkapnak és a nyári, munkalehetőségek is jobban elérhetővé válnak számukra. ◀

Wetzel Tamást (álló) házigazdája Szilágyi Máttyás kolozsvári főkonzul volt

Román lapszemle

Románia gazdasági-pénzügyi helyzete igen súlyos, sürgős intézkedésekre van szükség – figyelmeztetnek az országba beharózó külföldi befektetők, akik egyben konkrét válságprogramot is javasoltak a kormánynak. (Adevărul) ► Adósságaira panaszkodik Adriean Videanu. A volt gazdasági miniszter elmondta, cégeinek tartozásai elérik a 22 milliárd eurót. (Click) ► Feltörték a forradalmárok problémájával foglalkozó államtitkárság honlapját. A hackerek a kormány fennhatósága alá tartozó intézmény site-ján a kabinetet támadó üzenetet helyeztek el, miszerint szégyellik, hogy olyan országban kell élniük, ahol az embereknek nincs pénzük, az élelmiszerek drágák, a bürokrácia nagy, a nyugdíjkorhatárt pedig csak kevesen érik meg. (Curentul) ► A Dacia a negyedik legnépszerűbb autó Bulgáriában, és csak olyan világmárkák előzik meg, mint a Toyota, a Ford és a Peugeot (Evenimentul zilei) ► Romániai meteorológusok cáfolják lengyel kollégáik állítását, miszerint az idei tél az utóbbi ezer év legkeményebb hideg évszaka lesz Európában. (Gândul)

Nyugdíjtörvény: családok sorozata

Kacifántosak tudnak lenni a törvények útjai a román parlamentben, a nyugdíjtörvény kalandjai azonban iskola-példáját nyújthatják a honatyai csúres-csavarásnak – mintha csak a nyugdíjasok hányattatott életét lennének hivatottak példázni.

Bogdán Tibor

Traian Bănescu ismételen bebizonyította: bármikor meglepetéssel szolgál, mind az ellenzék, mind a kormánypárti oldal számára. A hosszas parlamenti vita után elfogadott nyugdíjtörvényt ugyanis visszaküldte a honatyákhoz.

Az államfő vitája önmagával

Döntése felkészületlenül érte mind a kormányt és a demokrata-liberális honatyákat, mind pedig a szociáldemokratákat és nemzeti liberálisokat. A kormányoldal ugyanis a legkevésbé sem számított arra, hogy az államfő nem írja alá az Alkotmánybíróság által az alaptörvénnyel összhangban állónak

minősített jogszabályt, az ellenzéki oldal pedig éppen a dokumentum kihirdetését akarta ürügyként felhasználni az államfő tisztségéből történő felfüggesztésének beindításához.

A legellentmondásosabban egyébként Traian Bănescu viszonyult a nyugdíjtörvényhez. Szeptemberben még „az aggasztó romániai demográfiai folyamatokkal” magyarázta a férfi és női nyugdíjkorhatár 65 évben történő kiegyenlítésének szükségességét, és attól tartott, hogy „a lakosság előre- és születési rátájának csökkenése nyomán az ország abba a helyzetbe kerülhet, hogy igen kisszámú alkalmazottnak kell eltartania az előre- és születési lakosságot”. Alig valamivel több, mint két héttel később vi-

szont már arról beszélt, hogy „a törvény 53. cikkelyének 1. bekezdését olvasva megállapította”, hogy 65 évben megjelölt, azonos nyugdíjkorhatárt vezetnének be mind a nők, mind a férfiak számára. Az államfő hangsúlyozta, „bár az esélyegyenlőség, valamint a férfiak és a nők törvény előtti egyenlősége híve”, ám nem hagyhatja figyelmen kívül „a romániai társadalmi valóságokat”. „Meg kell állapítanom, hogy a nők sokkal nehezebb helyzetben vannak, mint a férfiak. Az állami vagy magán-szektorban dolgozó nőre otthon is vár egy műszak, vagyis a nők kétszeresen dolgoznak Romániában” – érvelt az államfő október elején. Ennek alapján küldte vissza a jogszabályt a parlamenthez, a női nyugdíjkorhatár 63 évre történő csökkentését kérve.

Önmaguk ellen voksoló demokrata-liberálisok

A nyugdíjtörvény tekervényes utat járt meg addig, amíg a Cotroceni-i elnöki hivatal munkaszalára került. A jogszabályról szeptember

14-én folytatott vitát a képviselőház munkaügyi és szociális védelmi szakbizottsága, ahol a Nemzeti Liberális Párt és a Szociáldemokrata Párt többségben lévő honatyáinak már akkor sikerült – az államfő által most szorgalmazott – 63 évben megállapítani a nők számára a nyugdíjkorhatárt. Még aznap este a nemzeti liberális, a szociáldemokrata valamint a demokrata-liberális honatyák közötti egyeztetés alkalmával utóbbiak maguk is ígéretet tettek a 63 éves korhatár plénumbeli támogatására.

Másnap azonban az egyezség felborult, a 63 éves korhatárra tett javaslat 63 igennel, 116 ellenében és 4 tartózkodással mellett megbukott, majd 107 vokssal 62 ellenében és 7 tartózkodással a Boc-kormány változatát, vagyis a 65 évet fogadták el. A szavazás nyomán éles vita támadt az ellenzékiek és a kormánypártiak között: ennek során egy adott pillanatban megszavaztak ugyan egy, a 63 éves korhatárt javasoló nemzeti liberális kiegészítést, ám Mircea Toader demokrata-liberális honatyára kérésére, Roberta Anastase képviselőházi el-

nök jóváhagyta az újraszavazást, amely megerősítette a 65 éves korhatárt.

Mindez annál is érdekesebb, mivel a nők számára 63 éves nyugdíjkorhatárt előirányzó, és előző napon a szakbizottságban megszavazott kitétel többek között a demokrata-liberális munkaügyi miniszter, Ioan Nelu-Botiș, és pártbeli kollégája, Claudia Boghicevici, valamint az Országos Szövetség Románia Haladásáért párt színeit viselő Eugenia Barna javaslatára született meg. Másnap viszont a plénumban mindhárman saját javaslatuk ellen voksoltak.

90 honatya 175 szavazata

Ilyen előzmények után már teljesen természetesnek tűnik, hogy a nyugdíjtörvényt végül is hatalmas szavazatcsalás után fogadták el a parlamentben, Roberta Anastase házelnök közvetlen és hathatós hozzájárulásával, miután a demokrata-liberális politikusok a teremben tartózkodó 80-90 honatya szavazatát 175 voksként számlálták meg. A történet

nyomán az ellenzéki tömörülések a házelnök lemondását követelik, ám mindeddig mindhiába: párttársai egy emberként álltak ki mellette, jöllehet a család tényét, a képviselőházi kamerák háromnegyedig üres teremről készült felvételeit, a hírtévék jóvoltából az egész ország láthatta.

Politikai megfigyelők és ellenzéki politikusok mindezek után úgy vélik, Traian Bănescu csak ürügyként használta fel a nők nyugdíjkorhatárának módosítását. Valójában egyrészt nem akart részese lenni a csalásnak, másrészt viszont azt sem vette volna szívesen, ha az ellenzék másodsorú is megindítja ellene a tisztségéből való felfüggesztés folyamatát.

Jöllehet Elena Udrea miniszterasszonynak is igaza lehet abban, hogy Traian Bănescu nem az a félős politikus, ám az államfő azzal is tisztában van, hogy – az előző felfüggesztéstől eltérően – most már nem tudhatja maga mellett „kedvenc népet”, amelynek az államfői jókívánság ellenére sehogy sem akaródzik „jól élni”. ◀

Nő a potenciális terroristák európai tábora

Az Európa elleni összehangolt terroristámadás lehetséges veszélyére való brit és amerikai figyelmeztetés rávilágít arra az egyre súlyosbodó problémára, hogy növekszik azoknak a száma, akik Nyugatról – az al-Kaida terrorszervezet felhívására – útnak indulnak a szélsőséges iszlámizmus melegágyainak számító Afganisztánba, Pakisztánba, Szomáliába vagy Jemenbe, hogy ott megfelelő kiképzést kapjanak, és alkalmassá váljanak nyugatellenes, erőszakos cselekmények végrehajtására.

MTI/ÚMSZ

Amerikai titkosszolgálatok kiszivárogtatták, hogy iszlámista fegyveresek „lágy célpontok”, vagyis nyilvános helyek, egyebek mellett turisztikai nevezetességek ellen készülnek támadásra. A több európai város ellen tervezett koordinált offenzíva mögött egyes források szerint személyesen Oszama bin Laden állhat, és a támadás lehetséges végrehajtói között európai állampolgárok vannak.

Önkéntes dzsihádisták

Egyes nyugati titkosszolgálatok szerint manapság a terrorizmusnak ez a fajtája jelenti a legnagyobb veszélyt. Szakértők szerint az amerikai drónok észak-pakisztáni támadásai által féken tartott al-Kaida vezetősége különösen nagyra értékeli ezeket az ön-

kéntes dzsihádistákat, hiszen többnyire nyugati útlevelel rendelkeznek, így bármelyik potenciális célponthoz könnyedén eljuthatnak.

Az pontosan nem ismert, hányan lehetnek a nyugatról, katonai kiképzés céljából Pakisztánba vagy Jemenbe utazók, annyit azonban tudni lehet, hogy az elmúlt két évben ugrásszerűen megnőtt a chat-szobákban, vagy épp a szélsőséges tanokat hirdető hit-szónokokkal való elektronikus levelezés közben formálódó terrorista-jelöltek száma.

„Ez komoly veszélyt jelent Európában, különösen Németországban és Nagy-Britanniában” – mondta Edwin Bakker, a hollandiai nemzetközi kapcsolatok intézetének biztonság-politikai szakértője. „A motiváció nem minden esetben az iszlámizmus, sokszor életük célját vagy

Katonai kiképzés az al-Kaida egyik táborában

Fotó: archiv

csupán izgalmat keresnek az önszántukból a terrorizmus felé fordulók” – tette hozzá.

A német Szövetségi Büntetőügyi Hivatal vezetője, Jörg Ziercke szerint Németországban több mint 400 iszlámista radikális él, egy részük külföldön kapott kiképzést, a legszélsőbbek pedig még afganisztáni katonai tapasztalattal is rendelkeznek.

Gilles de Kerchove, az Európai Unió terrorizmus-ellenes koordinátora úgy véli, meg kell akadályozni, hogy az iszlámizmus által megfertőzött személyek külföldi katonai kiképzéshez jussanak.

Jonathan Evans, az MI5 brit biztonsági szolgálat vezetője szerint a Pakisztánba utazó, főleg dél-ázsiai, arab vagy török származású európai állampolgárok gyakran

megpróbálnak Afganisztánba jutni, hogy ott a nyugati szövetséges erők ellen harcoljanak. Az al-Kaida többnyire őket próbálja rábírni arra, hogy menjenek haza, és nyugati célpontokat támadjanak meg.

Paul Cruickshank, az egyik New York-i jogi és biztonsági központ munkatársa elmondta, hogy 2004 óta 21 terrorakciót terveztek nyugati államok ellen az al-Kaida vagy a terrorszervezet pakisztáni szövetségesei által kiképzett merénylők.

Egy nyugati terrorizmussal foglalkozó szakértő munkája nyomán megjelent tanulmány szerint 100-150 közé tehető azoknak az európai, illetve amerikai állampolgároknak a száma, akiket tavaly azzal gyanúsítottak meg,

hogy katonai kiképzés céljából pakisztáni vagy afganisztáni területekre utaztak. Közülük sokan csak átmeneti életformaként tekintenek a szélsőséges katonáskodásra, míg mások elszánt harcosként akár életük árán is küzdeni akarnak a nem muszlim erők ellen.

Nincs közvetlen veszély

Mindenek ellenére az európai biztonsági szakértők nem látnak arra utaló konkrét jeleket, hogy iszlámista merénylet állna küszöbön valamely nyugati állam ellen. Fenyegető új információkkal sem Berlin, sem Párizs, sem Róma nem rendelkezik, Stockholm és Tokió viszont fokozott éberségre intette az állampolgárait, akárcsak Wa-

shington és London tette azt korábban.

A hamburgi hatóságok azonban figyelmeztettek: a városban 45, az al-Kaida nemzetközi terrorszervezet támogató dzsihádistája él és tevékenykedik szabadon, és rendkívül nehéz ellenük lépni a német jogrendszer toleranciája miatt. Az al-Kaida nyílt pártolói mellett Hamburgban további 200 „erőszakra hajlamos” iszlámistáról tudnak.

A német belügyminiszter szerint azonban ezen kívül nincs konkrét jele annak, hogy a közeli jövőben iszlámista terroristák merényleteket akarnának végrehajtani Németország területén, bár nem tagadta: változatlanul fennáll a „nagyfokú absztrakt veszélyeztetés”.

A francia titkosszolgálatoknak szeptember eleje óta nincsenek újabb információi egy készülő franciaországi terrortámadásról. „A veszély szeptember eleje óta fokozott, de azóta a szolgálatok nem rendelkeznek újabb információkkal” – hangsúlyozták titkosszolgálati források.

Olaszországban ugyan továbbra is „emelt szintű” a terror-fenyegetettség, bár konkrét gyanú vagy pontos célpont egyelőre nem merült fel – közölte Roberto Maroni olasz belügyminiszter. A biztonsági szolgálatok továbbra is nagy figyelemmel követik a fejleményeket, és kapcsolatban állnak az amerikai és európai hírszerzési ügynökségekkel. ◀

Lap-top

A nap címe. Voinescu lenyelte a varangyos békát, *Evenimentul zilei*.

Magyarázat. Sever Voinescuról, az egykori igen jó tollú publicistáról, a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) újdonsült politikusról, a párt egyébként kiváló kommunikátoráról van szó, akit Ioana Lupea – szokatlanul vitriolos hangnemből – a földbe döngöl vezércikkében Roberta Anastasével, a képviselőház elnökével együtt. Bírálatainak oka az, ahogyan a PD-L két ifjú politikusa eljár a nyugdíjtörvény megszavazásakor. Lupea szerint semmilyen métség nincs arra, hogy a példések csalással fogadtatták el a jogszabályt. „Az esetet súlyosbítja, hogy a párt a hazai politikai élet megreformálásának ígéretével nyerte meg a választásokat. Egy darabig úgy is tűnt, Roberta Anastase és Sever Voinescu megértette, mi a különbség a varangyos béka lenyelése, és a békával történő táplálkozás között” – írja Lupea, akinek hangneme nem azért szokatlan, mert vitriolos, hanem azért, mert mérgezett nyilatolt ezúttal (is) nem az ellenzék, hanem az államfő pártjára lövögeti ki.

Alkotmányjogász. Emil Boc miniszterelnök, civilben alkotmányjogász. Ettől függetlenül kormányra többek között arról is híres, hogy mandátuma alatt nem kevesebb, mint tizenöt rendeletét, sürgősségi rendeletét, határozatát nyilvánította az alaptörvénnyel ellentétesnek az Alkotmánybíróság – emlékeztet a *Gándul*. Legutóbb a Bukaresti Táblabíróság nyilvánította törvénytelennek a katonák nyugdíjának újraszámolásáról szóló kormányhatározatot. Hogyan reagált a hírre Boc? „Legyen világos! A törvény jó, ezzel megyünk tovább” – jelentette ki a miniszterelnök. Fogalmazhatott volna úgy is: „Magasról lelételem, mint mond ki egy táblabíróság”.

Ceaușescu-örökös. A *Național* napilap – igen, még létezik – riporterei felfedezték, hogy a diktátor házaspárnak unokája is van, egy 14 éves diáklány. Alexandra az idősebbik Ceaușescu-fiú, Valentin második házasságából származik, apja pedig eltitkolta létezését a közvélemény elől.

Minden napra egy mondás

Igaz, hogy a kemény munka még senkit sem ölt meg, de hát miért kockáztasson az ember?
Ronald Reagan

Örök probléma

Horváth István

Budapest

SZELLEMLIDÉZÉS

A Kálvin téren egy autóbusz nekirohan egy fának. Hirtelen az egész városban megálltak az összes villamosok. Minden megállt, még a kisvasút is a játékkészlet kirakatában. Csönd lett. Később még felzörgött valami, de csak egy újságpapírt söpört magával a szél. Aztán nekisodorta egy falnak, és még nagyobb lett a csönd. Nyolc perccel az atombomba robbanása után kialudt a villany, rögtön utána a rádióban lejárt az utolsó gramofonlemez. Egy óra múlva szörcsögni kezdtek a csapok, aztán nem folyt több víz. A lomb is száraz lett, akár a bádóg. A szemafor szabad utat jelzett, de az utolsó bécsi gyors már nem futott be a pályaudvarra. Mozdonya kazánjában reggelre kihűlt a víz.

Egy hónap alatt elgyomosodtak a parkok, zab nőtt a gyermekjátékszöteregek homokozóiban; ezalatt a söntések polcain is beszáradtak az étvágygerjesztő italok. Minden élelmiszert, az összes bórdíszműáru és a könyvtári könyveket megették az emberek. Az egész város szapora állt; ötször is lefial egy esztendőben. Nem sok idő múlva úgy ellepték az utcákat, mint valami bársonyos, iszapszerűen hömpölygő köveket. Birtokba vették a lakásokat, a lakásokban az ágyakat, a színházakban a zsöllyéket. Bejutottak az Operába is, ahol a Traviata került színre utoljára. Amikor az utolsó hegedűn átrágták az utolsó húrt, annak pendülése volt Budapest búcsúszava. De már másnap, az Operával épp átellenben, egy romház kövein megjelent egy cédula: „Hozott szalonnával egérintést vállal doktor Varsányiné.”

Örkény István: *Válogatott egyperces novellák*

Őrizetlenül

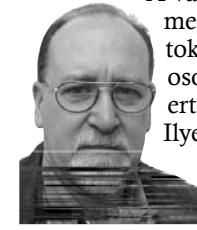
A rend őreit szélnek eresztik. Avagy odavetik a közrendet a banki önérdéknek. Nap mint nap halom-látom, hogy a közösségi rendőröktől igyekeznek megszabadulni az önkormányzat, a költségvetésből életben tartott intézmény. Nem kellene, hiszen a Világbankokat fegyveres őrök, kamerák, titkosügynökök vigyázzák, míg nálunk a közrend oly hatalmas, hogy az égen a felhők sem úszhatnak csak úgy a szélre bízva magukat, amazokat is ellenőrzi a közhatalom, s megszabja: hol, mit, milyen mértékben burkoljanak köddel. Tegyenek láthatatlanná.

A rendszer váltóruhájának felöltése után derült ki a privatizáció mértéktelen elharapódzásával, hogy egyre szaporább jelenség a munkanélküliség. Céltalan, rossz anyagiakkal sújtott tömeg lézeng az utcákon, akinek testi erejére, szakmai képzettségére, eszére nincs szükség. Enyhítésként például a közösségi rendőrség megszervezése ígérkezett. Fiaatalabb és öregebb emberek (férfiak és nők) egyenruhás foglalkoztatása. Éltek az önkormányzatok és a szolgálataikat igénylő intézmények beralapjából. Felvigyázták az utcák rendjére – csendről már szó sem lehetett, hiszen az nem is város, ahol nincs zajártalom –, betekintettek a betonsikátorokba, csapszékekbe, vásárookra, csapatostól jártak, így legalább nem félték, bár szerettek volna félelmet kelteni a gonoszra igyekvők lelkében. Iskolák környékét vigyázták fel, duhaj részeket és randalírozókat fékeztek meg, már ha arra jártak. A testület tagjai alulképzettek voltak általában a rendőri szakterületek ellátására, tömeglélektanból sem készültek, de sugalltak némi biztonságot, jelenlétüknek – nappalonta inkább – volt visszatartó ereje.

Mára azonban a pénzhiánytól begörcsölve a megrendelők sorra-rendre mondják fel a szerződést a szolgálattal. És foglalkoztatás hiányában utcára kerül az egyszer már megmenekült áldozat, növelve azok számát, akikben erősödik a meggyőződés: ebben az új capity-játékban senki sem lehet biztos semmiben. Legkevésbé a munkahelyben. Gyakran a cégek, tanácsok, intézmények előremennekűnek. Arról mondanak le, szabadulnak meg, amiről úgy hiszik, nincs is égető szükségük. Ott takarékoskodnak, ahol pedig költeni kellene. Hiszen az általános leszegényedés (vagy beszegényedés?) kedvez a bűnözésnek, rombolja a közbiztonságot.

A város spórol a közvilágításon, a tömegközlekedés ritkítja az éjjeli járatokat, a rendőrök tüntetnek, a beosonó tolvajok ügyesednek, a kábszerterjesztők terjeszkednek...

Ilyetén tényállás mellett legalább az iskolák környékén ne hiányozzanak, mint Craiován, ahol leoszúrható egy vétlen diák. A ok-

Sebestyén Mihály

A nyugdíjtörvény igazi arca

Ne legyünk demagógok, és ne ítélkezzünk könnyelműen a politikusok fölött. A nyugdíjtörvény kérdése sokkal fontosabb és összetettebb annál, hogyszem elintézhetnénk a kérdést a csalással elfogadott, majd alkotmányosnak minősített, és végül tartalmi okok miatt a parlamentbe visszaküldött jogszabály politikai vonzatainak elemzésével, bár az is megkerülhetetlen.

Ennél azonban fontosabbnak tetszik a törvény szakmai elemzése. Azt is mondhatnánk ugyanis, hogy a nyugdíjrendszer a szocializmus hátrahagyott időzített bombája volt. A '89 utáni kormányok megörökölték egy túlpolitikált és gazdaságilag veszteséges nyugdíjrendszert, amelyen azonban visszamenőlegesen már nem változtathattak, hiszen az óhatatlanul

egyek szakmai kategóriák nyugdíjcsökkentésével járt volna, amely nemcsak erkölcsstelen, de alkotmányellenes is lett volna. A szocialista rendszer nyugdíjpolitikájának legnagyobb hibája nem ideológiai jellegű-

ben rejlett, hanem abban, hogy a nyugdíjak összege csak hozzávetőlegesen tükrözte a befizetések mértékét. A 2000-ig egymást követő kormányok ezen úgy próbáltak segíteni, hogy tovább politikálták a nyugdíjrendszert, és a számukra fontos szakmai kategóriáknak adtak bónuszokat.

Az első és eddig egyetlen próbálkozás arra, hogy a rendszert talpraállítsa, fenntartható és méltányos szabályozást alkosson, a 2000/19-es számú nyugdíjtörvénnyel valósult meg. Természetesen ez is kompromisszum volt, mert szerzett jogként megőrizte a korábban már megítélt szolgálati nyugdíjakat, azonban ennek terheit gyakorlatilag a költségvetés és nem a nyugdíjpénztár viselte (tekintettel arra, hogy kizárólag a járulékbefizetésekből nem lehetett volna folyósítani a nyugdíjakat). Bár a nyugdíjpénztár működése ezt követően is deficités maradt, a rendszernek egységes koncepciója volt. A nyugdíjpont bevezetésével méltányos alapokra kerültek a nyugdíjak, létrejött a közvetlen összefü-

gés a befizetések értéke és a nyugdíj összege között, ugyanakkor a nyugdíjpont értékének az átlagfizetés szintjéhez kapcsolásával megvalósult a nyugdíjak reálérték-megőrzésének garanciája is.

Az Emil Boc által meghirdetett nyugdíjreformnak két eleme van: az egyik a túlhangsúlyozott, azonban csekély megtakarítást eredményező szolgálati nyugdíjak eltörlése, a másik pedig a nyugdíjpont értékének és az átlagbér közvetlen arányának agyonhallgatott, de beláthatatlan szociális következményekkel járó meg-

szüntetése. Ez utóbbi intézkedés következménye a nyugdíjak reálértékének folyamatos csökkenése lesz. Legjobb esetben a nyugdíjak méltányos szintje a gazdaság teljesítőképességétől és a mindenkori kormány jóindulatától fog függeni, ennek minden politikai következményével együtt. Ehhez képest a nők és férfiak nyugdíjkorhatárának egységesítése – minden tisztességtelensége ellenére – csak bocsánatos diákcsinnyek minősíthető.

A fentiek figyelembevételével értékelendő Traian Băsescu döntése, amellyel visszaküldte a parlamentbe a jogszabályt. Az elnököt tehát nem az zavarta, hogy a kormány egyetlen tollvonással kiszolgáltatta a nyugdíjasok millióit a létminimum elvesztésének, illetve ráutalta őket a választások előtti „szeretetsomagokra”, hanem az, hogy tetejében egy sokkal kisebb igazságtalanságot követett el, és kettőt elvett a nők nyugdíjas éveiből (ami a jelen körülmények között nem is olyan rossz a számukra, hiszen legalább 63 és 65 éves koruk között részesülnek a munkavállalókat védő garanciákból, mielőtt végleg elszegényednének). Ugyanakkor a kormányparti honatyák elvszerűségről sokat elárul az a tény, hogy hirtelen nagyon sok kritikusa akadt a nyugdíjkorhatár egységesítésének, holott kevesebb mint egy hónappal ezelőtt még ők hangoztatták az intézkedés eurokonform jellegét, valamint azt, hogy a Nemzetközi Valutaalap ettől a szabályozástól tenné függővé a készenléti hitelszerződés hatodik részletének a folyósítását. Igaz is, a pénzt már megkaptuk, immár nem kell betartani a feltételeket.

Székely Ervin

A kormányparti honatyák elvszerűségről sokat elárul az a tény, hogy hirtelen nagyon sok kritikusa akadt a nyugdíjkorhatár egységesítésének

Röviden

A vártnál magasabb volt az infláció

Romániában két éves csúcsra emelkedett és 7,77 százalék lett a szeptemberi éves szintű infláció az augusztusi 7,6 százalék után, – közölte tegnap a statisztikai hivatal. A szakértők az augusztusival megegyező inflációval számoltak. A havi infláció az augusztusi 0,23 százalékról 0,56 százalékra nőtt szeptemberben, miután az élelmiszerek ára 0,8 százalékkal, a nem élelmiszertermékeké 0,3 százalékkal, a szolgáltatásoké pedig 0,6 százalékkal nőtt. Az elemzők mérsékeltebb, 0,4 százalékos havi inflációt vártak. Az európai módszertan alapján számított infláció 5,2 százalék volt szeptemberben az egy hónappal korábbi 5,0 százalék után. A Nemzetközi Valutaalap a közelmúltban 7,9 százalékra változtatta az idej román inflációra adott előrejelzését a korábbi 3,5 százalékról, miután a román kormány júliustól 19 százalékról 24 százalékra emelte az áfát.

Csőd fenyegeti a Blue Airt

Csőd fenyegeti a román Blue Air légitársaságot, miután egy bukaresti bíróság elutasította a cég kérelmét a négy hitelező keresete alapján ellen folyó csődeljárás felfüggesztésére. A Blue Air – amelynek adóssága eléri a 200 ezer eurót – a legnagyobb román magán légitársaság, Nelu Iordache üzletember érdekeltségébe tartozik. Mintegy 50 járatot üzemeltet Európa szerte, a román posta hivatalos szállítója. Az idei évtől Európán kívüli célpontokra is repül. Tavaly 1,71 millió utast szállított, ez 54 százalékos növekedést jelent 2008-hoz képest. A cég idén 40 százalékos forgalomnövekedést vár 2009-hez viszonyítva. A Blue Air csoporthoz tartozó cégek tavaly 2.200 alkalmazottat foglalkoztattak, összesen 500 millió eurós bevétellel.

Csökkent az új autók eladása

Romániában 19 százalékkal 8 471-re csökkent az új személygépkocsik eladása szeptemberben augusztushoz képest, tegnap közzölt adatok szerint. Éves szinten az eladás minimálisan, 1,2 százalékkal nőtt. Romániában az idei első kilenc hónapban 62 348 új személyautót értékesítettek, ami 30 százalékkal kevesebb az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Szeptemberben a legkeresettebb márka a Dacia volt, 1 784-et adtak el belőle, augusztusban még 2 954-et. Tavaly 59 százalékkal 116 012-re esett az új személygépkocsik eladása az előző évhez képest.

Moody's: javított kilátás Ukrajnának

A leminősítés lehetőségére utaló negatívról stabilra javította tegnap Ukrajna mélyen spekulatív – vagyis a befektetésre ajánlott szinttől messze elmaradó – adósságtáblázatának kilátását a Moody's Investors Service, elsősorban a Nemzetközi Valutaalappal (IMF) kötött készenléti megállapodás kedvező hatásaira hivatkozva. Az indoklás szerint az osztályzati kilátások javításának egyik fő tényezője az IMF-fel kötött új, két és fél évre szóló, 15,1 milliárd dolláros megállapodás, amely egyrészt új finanszírozási forrást jelent, másrészt – a kapcsolódó feltételrendszer révén – elősegítette az ukrain befektetési klíma javulását, és ez máris megmutatkozott a szeptemberi kétfélmilliárd dolláros eurokötvény-kibocsátás sikerében.

Visszahívási akció a Mercedesnél

Visszahív 85 ezer luxusautót a Mercedes-Benz az Egyesült Államokban, a kormány-mű lehetséges meghibásodása miatt. A vállalat a 2010-es Mercedes C-Class, valamint a 2010/2011-es E-Class Coupe és Cabriolet modelleket hívja vissza a szervizekbe. A társaság szóvivője szerint nemcsak az Egyesült Államok, hanem más országok is érintettek a visszahívási akcióban, de nem említette meg, hogy mely országokról van szó. A német cégcsoport indoklása szerint a kormány-mű felmondhatja a szolgálatot a kormányrásegítő folyadék elszívargása miatt.

A csíki is szereti a hazait

Élelmiszer-, zöldség- és gyümölcsforgalmazók taroltak az Őszi Vásáron

Baloga-Tamás Erika

► A sajtok, a házikenyér, a házi jellegű kolbászok, valamint húskészítmények aratták a legnagyobb sikert a hétvégén ötödszörre megszervezett Hagyományos Székely Termékek Őszi Vásárán, Csíkszeredában. A szervező Hargita Megyei Tanács a székely termékek népszerűsítését célozza a rendezvénnyel, lehetőséget teremtve a Hargita megyei – és más székelyföldi – települések gazdálkodóinak, hogy bemutassák a helyi gazdálkodásban több évszázados múltra visszatekintő őshonos gyümölcsfajtaikat, és az azokból készült termékeket.

Ugyanezt fogalmazta meg lapunknak a Hargita Megyei Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal vezetője, Márton István is. „A termelők szempontjából ez egy lehetőség a bemutatkozásra, ugyanakkor arra is, hogy tanuljanak egymástól. És valóban tanulnak, hisz a tapasztalataink azt mutatják, hogy a kiállított termékek csomagolása, elhelyezése, bemutatása évről évre javul, igényesebbé, látványosabbá válik. Ugyanakkor az is fontos célunk, hogy a vásárlókban tudatosuljon: vidékünkön is vannak olyan termékek, amelyek felveszik a versenyt, sőt sokkal jobbak és egészségesebbek azoknál, mint amit a szupermarketek polcain találunk” – vélekedett az ÜMSZ-nek nyilatkozó igazgató.

A sajt, a házi szalonna, a kolbász, a házi kenyér, a kürtös kalács, a méz, a savanyúság és a befőtt volt a legkelendőbb

A kétnapos termékvásár a kedvezőtlen időjárás ellenére is sikeresnek mondható, hisz idén minden korábbi rendezvényt felülmúló kiállítói létszámmal és termékvalassal zajlott. Látogatóból, vásárlóból sem volt hiány, pedig a hideg miatt sokan otthon maradtak, mondták az árusok. Főleg élelmiszerekből, zöldséget és gyümölcsöt forgalmazó termelők kínálatából volt gazdagabb a választék, hiszen a hatvan felállított standnak és a 73 résztvevőnek mintegy kétharmada élelmiszer-

termékekkel érkezett a vásárra. A hargitaiak mellett Kovászna megyéből három, Maros megyéből pedig egy termelő mutatkozott be. A sajt, a házi szalonna, a kolbász, a házi kenyér, a kürtös kalács, a méz, az eltett savanyúság és befőtt, valamint zöldségek mellett Székelyföld hagyományos kézműves termékei is helyet kaptak, így házi szötteket és fából készült portékákat is vásárolhatt az érdeklődő.

„Mindenképp támogatni kell a helyi hagyományos terméke-

ket, mivel jobbak, mint a külföldről importált porokból, savóból készített társaik” – fogalmazta meg véleményét a vásárra látogató Gellért Adél. S, hogy a Gyergyói-medence se maradjon ki az őszi vásárok sorából, az egy hete tartott udvarhelyi és a mostani csíki november 12–13-án, a gyergyószárhegyi sportszarnokban megrendezésre kerülő hagyományos termékbemutató követi, és egyben zárja a Hargita megyei őszi vásárnaptárt. ◀

Három tudós kapta megosztva a közgazdasági Nobel-díjat

Hírösszefoglaló

► Két amerikai tudós, Peter Diamond és Dale Mortensen, valamint a Cipruson született brit Christopher Piassarides kapta megosztva az idei közgazdasági Nobel-díjat – jelentették be tegnap a Svéd Királyi Tudományos Akadémián Stockholmban. Az indoklás szerint a tudósok a piaci folyamatok megértéséhez járultak hozzá kutatásaikkal. Egyebek mellett azt vizsgálták, hogy miért lehet egyszerre magas munkanélküliség és sok betöltetlen állás, és hogy miként befolyásolja a szociálpolitika a munkanélküliséget. „A piac működéséről alkotott klasszikus felfogás szerint az eladók és a vásárlók azonnal, ráfordítás nélkül egymásra találnak és rendelkeznek minden fontos információval. A valóságban viszont ez nem így történik” – áll az indoklásban. A díjazottak modellje, a Diamond-Mortensen-Piassarides-féle keresési modell (DMP-modell) hozzásegített annak megértéséhez, hogy miként hat a politika – és benne a munka-

Peter Diamond

Dale Mortensen

Christopher Piassarides

nélküli-ellátás rendszere – a munkanélküliségre, a betöltetlen állások számára és a fizetések nagyságára. „A díjazott tudósok elméletét a munkaerőpiacon kívül számos már területen is alkalmazni lehet, támpontot nyújt például az ingatlanpiac és a pénzpiacok működésének értő elemzéséhez” – hangsúlyozza az indoklás. Peter Diamond 1940-ben született New Yorkban, jelenleg a Massa-

chusetts Institute of Technology (MIT) amerikai kutatóegyetem professzora. Dale Mortensen 1939-ben született az Oregon állambeli Enterprise-ban, és az Illinois állambeli Evanstone-ban működő Northwestern egyetemen dolgozik. Christopher Piassarides 1948-ban született a ciprusi Nicosiában, jelenleg a London School of Economics and Political Science professzora. A közgazdasági Nobel-díjat a svéd központi bank alapította fennállásának 300. évfordulóján 1968-ban. A kitüntetést a Svéd Királyi Tudományos Akadémia ítéli oda, elnevezése hivatalosan: a Svéd Királyi Bank Alfred Nobel Közgazdaságtudományi Emlék-díja. A díj összege 10 millió svéd korona. ◀

Elhunyt Maurice Allais Nobel-díjas közgazdász

Elhunyt tegnap Maurice Allais közgazdasági Nobel-díjas. A 99 éves Maurice Allais 1988-ban kapta meg a Nobel-díjat a piac elmélete és az erőforrások hatékony kihasználása terén végzett úttörő tevékenységéért. A kereslet és a kínálat kiegyensúlyozására vonatkozó elmélete hozzájárult a háború utáni francia gazdaság újjáépítéséhez. Maurice Allais az egyetlen francia, aki megkapta a közgazdasági Nobel-díjat.

A nagyobb cégek a válság nyertesei

MTI

► A feltörekvő országok nagy cégei kezelték a legsikeresebben a válságot, növelték bevételüket és profitjukat, de a közép- és délkelet-európai régió nagyvállalatai is messze a világátlag felett teljesítettek a gazdasági válság alatt – közölte kutatása alapján az Ernst & Young tegnap az MTI-vel. Az Ernst & Young *Feltörekvő hősök* című jelentésére hivatkozó közlemény szerint a feltörekvő országok legnagyobb cégeinek több mint harmada 20 százalék feletti bevétel- és profitnövekedést ért el az elmúlt három évben. Összességében a vizsgált vállalatok több mint fele könyvelhetett el 10 százaléknál magasabb növekedést bevételeiben, és nyereségében. A közép- és délkelet-európai régió nagy cégeinek mintegy ötöde 20 százalék feletti, csaknem felük pedig 10–20 százalék közötti bevételbővülést ért el. A régió cégeinek harmada könyvelhetett el 20 százaléknál magasabb nyereségnövekedést, 40 százalék pedig 10–20 százalék közöttit. Mindközben a Standard & Poor's százas listáján szereplő amerikai székhelyű cégeket átlagosan kétszázalékos bevételbővülés és 20 százalékos profitcsökkenés jellemezte. A FTSE Euro 100-as listájának európai cégei pedig ennél is nagyobb visszaeséssel szembesültek, 8 százalékos bevétel- és 25 százalékos profitcsökkenéssel – áll a közleményben. ◀

Húsz év civil kurázsi

Antal Erika, Kovács Zsolt,
Baloga-Tamás Erika

„A romániai civil szféra egésze finanszírozási gondokkal küzd. Az erdélyi magyar civil szervezeteknek emellett problémát jelent, hogy a román szervezeteknél elszigeteltebbek, ugyanakkor nincs elég szakembertük” – jelentette ki lapunknak a Civilek Háromszékért Szövetség (CIVEK) irodavezetője. Furus Levente egyike volt azoknak, akik az erdélyi magyar nonprofit szférát képviselték a hazai civil szervezetek tevékenységének húsz éves mérlegét elkészítő bukaresti konferencián. Az értekezlet résztvevői egy átfogó felmérésből nyertek képet a romániai civil szféra jelenlegi helyzetéről. Eszerint az országban húsz év alatt 62 ezer bejegyzett szervezet alakult, ám csupán 22 ezer aktív. A civil szféra összességében 90 ezernél több alkalmazottat foglalkoztat.

Rosszat tett az EU-csatlakozás

„Paradox módon negatív történet jelentett a civil szervezetek életében Románia EU-csatlakozása. Az eltelt négy évben alaposan megcsappantak a bevételeik, mert a magánadományozók kivonultak az országból. Úgy ítélték meg, hogy a csatlakozással megnyitottak az uniós támogatási lehetőségek” – idézte a felmérés tanulságait Furus Levente.

Tájékoztatója szerint a hazai civil szervezetek a polgárok mozgósításában, az önkéntesség népszerűsítésében látják a jövőt. „Ehhez azonban szükség van az önkéntességi törvény világosabbá tételére. Jelenleg ugyanis az homályosan fogalmaz, és a polgároknak alig 3 százaléka vesz részt önkéntes munkában” – magyarázta a CIVEK irodavezetője.

Tájékoztatója szerint a másik általános cél, hogy vidéken is aktívabbá tegyék a civil szervezeteket, hiszen jelenleg 87 százaléka városokban fejt ki tevékenységét.

A Zöld Székelyföld Egyesület olajgyűjtési akciója mozgósította az erdélyi magyarokat. Fotó: ÚMSZ/archív

Emellett szorgalmazzák, hogy a kormány csökkentse az adóterheket, és nyújtson adókedvezményeket az adományozóknak. Ez szerint az is fontos, mert jelenleg a szociális szolgáltatások 41 százalékát a nonprofit szervezetek végzik el, az otthoni gondozó szolgálatban a civilek több mint 10 ezer személyt látnak el, míg a hatóságok csupán 7300-at.

Több mint száz magyar szervezet

Az erdélyi magyar nonprofit szféra ernyőszervezete, a Magyar Civil Szervezetek Szövetsége (MCESZ) jelenleg több mint 100 tagot számlál. Alelnökük, Bereczki Kinga az elmúlt húsz évet lapunknak úgy értékelte: a romániai civil társadalom számára kihívásokkal tele periódus volt, kihasználatlan lehetőséggel. „A húsz év alatt a romániai civil társadalom – és itt elsősorban a román szervezetekre gondolok – összességében rengeteget fejlődött, nemcsak számbeli növekedése, hanem a szervezetépítés, az irányított tevékenységek, akciók terén. Ezek eredményeképpen kormány szinten sikerült a civil terüle-

teket érintő törvénykezésbe pozitívumokat bejuttatni” – magyarázta Bereczki Kinga, aki az eredmények közül a civil szférának adományozható adószázalékokról szóló törvénymódosítást emelte ki.

„Ehhez viszonyítottan a magyar civil társadalom, jóllehet óriási hagyományokkal rendelkezik, lehetőségeihez képest alulteljesít. A kezdeti építkezést követően egy megtorpanás, visszaesés tapasztalható” – vélekedett a MCESZESZ alelnöke. Bereczki Kinga ennek magyarázatát a „politikai ráhatásban” látja. „Az erdélyi magyar civil szféra nem jut erőforrásokhoz, nincsen meg az a lehetőség, hogy sajátosságainak megfelelően fejlődjen, mert a politikum nagyon befolyásolja, sok esetben irányítja. Azok a civil szervezetek rendelkeznek erőforrással, amelyek bizonyos politikai körhöz közel állnak. A függetlenségüket megtartani, célkitűzéseiknek hűen megfelelni kívánó civil szervezetek folyamatosan forráshiánnyal küszködnek, és ettől a tevékenységük is behatárolt” – részletezte Bereczki.

Az MCESZESZ alelnöke szerint éppen ezért elsősor-

ban a források biztosítását szabályozó törvényeken kellene változtatni. „A civil szervezetek számára politikától függetlenül biztosítani kellene a forrásokat, amiből építkezni tudnak. Erre konkrét példa a Magyarországon nagyon jól működő nemzeti civil alapprogram” – magyarázta Bereczki Kinga.

Erdélyben van hagyománya

Az erdélyi magyar civil szervezetek „veteránjai” közé tartozik a Civitas Alapítvány a Polgári Társadalomért, amely 1992 óta működik két regionális irodával: Székelyudvarhelyen és Kolozsváron. Programfelelőse, Csáky Rozália lapunknak szintén a „létbizonytalanságra” panaszkodott. „Ez a mindenkori kihívás számunkra is, hiszen e 18 év alatt minden munkánkat megpályáztuk és pályázati támogatásból valósítottuk meg” – jelentette ki.

A programfelelős szerint a nonprofit szférának jelenleg az is segítséget jelentene, ha egyszerűsítenek a civil szervezetek bejegyzési procedúráját. „A törvénykezéseket olyanként kellene módosíta-

ni, hogy a civil szervezetek közhasznú tevékenysége fejében kapjanak kedvezményeket a mindennemű adófizetések terén. Emellett akár külön kategóriaként is kezelhetnék a civil szervezetekben alkalmazásban lévő személyeket, az adózásukat” – sorolta javaslatát.

Csáky Rozália szerint a romániai magyarok általában fogékonyak a civil kezdeményezésekre. „Az erdélyi magyaroknak már az 1800-as évek végén voltak civil szervezetek, melyek főként a tudományos életet és a kultúrát szervezték. Itt van hagyománya a civil önszerveződéseknek, főként a kultúra terén. De mára már szinte minden tevékenységi területen – oktatás, környezetvédelem, szociális problémák kezelése, épített örökségvédelem – vannak aktív erdélyi magyar civil szervezeteink” – magyarázta.

Futnak a pénzüik után?

Csonta Levente egy „fiatal” szervezet, az öt éve alakult Zöld Székelyföld Egyesület elnöke. Tapasztalatai szerint évekkal ezelőtt „kálváriát” jelentett a bejegyzésük kijárása. „Tehát a procedúrán mindenképpen könnyíteni kellene” – magyarázta.

Az anyagi gondok mellett az erdélyi magyar civil szféra problémájának a szétforgácsolódást tartja. Csupán a környezetvédelem terén legalább öt szervezet tevékenykedik. „Ritkán hangoljuk össze akcióinkat, rossz a kommunikációnk. Az az igazság, hogy valamennyien futunk a kis pályázati pénzeink után” – jellemezte az állapotokat Csonta Levente.

Az egyesület elnökének szintén jók a tapasztalatai az erdélyi magyarok mozgósíthatóságáról. „Ha konkrét, gyakorlatias cél érdekében kell megmozdulniuk, megteszik. Ilyen volt a több nagyvárosban szervezett használttölaj-gyűjtési akciónk, amelynek egészen jó visszhangja volt” – mondta a civil szervezet vezetője. ◀

Röviden

Vezetőt keres a közegészségügy

Távozik állásából a Kovászna Megyei Közegészségügyi Igazgatóság vezetője – tájékoztató György Ervin. A háromszéki prefektus elmondta: Deme Judit levélben jelezte, hogy nem kívánja folytatni tevékenységét, vissza akar térni fül-orr-gégészeti szakorvosi praxisához. A versenyvizsga jelentkezési határideje pénteken járt le, és két személy jelentkezett a megüresedett posztra. Egyik Nagy Lajos, a dálnoki önkormányzat volt jegyzője, a másik pedig Oláh József, egy háromszéki fémhulladék-lerakat vezetője, mondta György Ervin. Tamás Sándor, a Kovászna megyei RMDSZ elnöke elmondta: későn értesültek arról, hogy Deme Judit nem jelölteti magát, ezért nem tudtak még dönteni arról, hogy kit támogatnak erre a tisztségre.

Pénzt veszíthet a baróti kórház

Nyolcszáz ezer lejnyi állami támogatás vesztet el Baróton, tájékoztató György Ervin. A háromszéki prefektus szerint az Egészségügyi Minisztérium jelentős összeget fizetne az erdővidéki kórház manzárdolására, de a polgármester akadékoskodása miatt nem tudják lebonyolítani a kivitelező cég kiválasztására kiírt pályázatot. A gond az, hogy ha év végéig nem költik el a pénzt, elvesz, mondta a prefektus. Lapunk több ízben is kereste Nagy István baróti polgármestert, de nem sikerült elérniük telefonon. Ágoston László, a baróti kórház igazgatója viszont lapunk érdeklődésére elmondta: az egészségügyi tárca valóban kiutalta a 800 ezer lejt a tetőtér beépítésére. Kiírták a pályázatot, de Nagy István polgármester leállította, az ősszel nem szerepel az önkormányzat beruházási listáján. A kórházigazgató bízik benne, hogy időben sikerül rendezni a problémát, és még idén el tudják költetni a pénzt.

HIRDETÉS

promóció

KELEMEN ATTILA

SZABADOS ATTILA

SANDS
promo

REKLÁMRÓL
BRANDINGRÓL
ÉRTHETŐEN
SZERDA, 20.00-TÓL

ERDÉLY FM 97.1
a bigalom hangja

Röviden

Erdélyben
a Csík Zenekar

A Ziccer Egyesület és az Udvarhely Táncműhely meghívására Erdélyben koncertezik a Csík Zenekar. Október 29-én 20 órától a Marosvásárhelyi Nemzeti Színházban, október 30-án 19 órától pedig Székelyudvarhelyen, a Művelődési Házban lépnek fel. A Csík Zenekar 22 éve a magyar népzene hiteles tolmácsolója. Ráadásul egy új műfaj megteremtője: a folklórt és a pop-rockot ötvözi sikeresen, megtartva a népzene autentikus értékeit, és kihasználva a mai változó világunkat mozgató könnyűzene sodró erejét. A kecskeméti formáció a közönségsiker mellett számos rangos zenei díjat tudhat magáénak (Fonogram-díj, Magyar Örökség-díj, Kodály Zoltán-díj. Csík János, a zenekar vezetője és névadója a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztjének tulajdonosa).

Milyen város?

A Donát Alapítvány gondozásában megjelent *Kolozsváros. Milyen város? Fedezd fel a középkori Kolozsvárt!* című műemlék-pedagógiai füzetet mutatják be holnap délután 17 órakor a Gaudeamus könyvesboltban. Az interaktív bemutatón közreműködnek Fórizs Enikő, Veress Boglárka, Zsigmond Ilka szerzők, Kürti Andrea és Magdó Eszter illusztrátorok, Gergely Balázs történész, a Kolozsvári Magyar Napok főszerzője. Moderátor Sándor Boglárka Ágnes.

Újra talapzatán a király

Ideiglenesen a helyére került a Mátyás szoborcsoport lovas alakja Kolozsváron

Sipos M. Zoltán

► Május óta – ekkor függesztették fel biztonsági okokból a biztonsági állványra – tegnap került ismét vissza az immár megújult talapzatára Mátyás király lovas alakja. Azért is különösen jelentős ez a nap, mert 1902-ben épp ezen a napon avatták fel a szoborcsoportot.

Ideiglenes ráhelyezés

A restaurátorok és a szakmunkások a több tonna súlyú alakot először biztonsági okokból próbaszerűen eresztették rá a talapzatra, mivel annak betonmagja és a díszburkolat köveit összetartó kötőanyag még nem szilárdult meg teljesen.

A ráhelyezéskor a Concefa Rt. vezetősége a kötőanyagok laboratóriumi vizsgálatának eredményeire várt. „A talapzati próbaillesztés elengedhetetlenül fontos ahhoz, hogy lássuk kell-e még módosítanunk az illetésen vagy sem, ugyanis el kell helyeznünk egy merevítőt és így pontosan meg tudjuk határozni annak a helyét. A lovas alakon még dolgozni kell, mert vannak olyan részek, ahová atartó kötélek miatt nem tudunk hozzáférni” – fejtette ki lapunknak a restaurálás jelenlegi fázisáról Kolozsi Tibor szobrászművész. Megtudtuk, a szoborcsoport vitézeinek alakjai és a lovas alakra is patinázás vár, illetve még ki kell belő-

A restaurátorok a több tonna súlyú alakot először biztonsági okokból próbaszerűen eresztették rá a talapzatra

A szerző felvétele

lők venni az ideiglenesen behelyezett merevítő vasakat. „Ezek után elhelyezzük a lovas alakban az időkapcsolat és bezárjuk a munkanyílásokat” – tette hozzá Kolozsi.

Száznolc év távlatából

A restaurátor elmondta, a vitézek alakjainak a talapzatra való visszahelyezését megelőzi a talapzat boltívének megépítése, ami a közeljövő-

ben esedékes. „A boltív építésével párhuzamosan dolgozunk a lovas alakon. Amint elkészült mindkét munkafázis, szétbontjuk a tartóállványt, ezek után kerülhetnek vissza a vitézek alakjai eredeti helyükre” – fogalmazott a szobrászművész. László Attila, Kolozsvár alpolgármestere, jelentős eseménynek ítéli Mátyás király talapzatra való visszahelyezését. „Azért is jelentős a mai nap, mivel

1902-ben ezen a dátumon avatták fel a szobrot és száznyolc év távlatából sikerült korrigálni azokat a műszaki megoldásokat, amelyek nagyban hozzájárultak a szoborcsoport megrongálódásához” – fejtette ki az alpolgármester.

Mikor lesz átadás?

A hivatalos átadás időpontjára vonatkozóan az al-

polgármester azt mondta: miután a kivitelező bejelentette a restaurálási munkálatok befejezését, még mindig hátra van néhány munkálat, ezután kezdhetik el a szobor körüli tér rendbetételét. Csúpan mindezek után kerülhet sor a protokolláris tevékenységekre. „Az is elképzelhető, hogy ebben az évben még nem adják át a szoborcsoportot” – mondta el László Attila. ◀

Jól fogadták az új színidirektort

Antal Erika

► A tegnap találkozott Csapó György, a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház frissen kinevezett vezérigazgatója az intézmény munkatársaival. Az új igazgatót nagy reményekkel fogadta a magyar és a román társulat egyaránt.

Jobb lett volna a versenyvizsga

Kövesdy István rendező, a Tompa Miklós Társulat mű-

vészeti vezetője lapunk érdeklődésére annyit mondott az új vezérigazgatóval kapcsolatban, hogy a tegnap rövid találkozó volt a színházban. „A következő időszakban kiderül, hogy merre tartunk, örülünk, hogy van egy magyar vezérigazgató, reméljük, hogy ez jól jelent a társulat számára” – fogalmazott Kövesdy, hozzátéve azt is, hogy sajnós az új vezérigazgató is csak ideiglenesen van kinevezve, ami azt jelenti, hogy egyelőre nagyon sokat ő sem tehet. „Bizunk

abban, hogy hamarosan kiírják a versenyvizsgát erre a posztra. Én nem értem, hogy miért így, menet közben neveztek új igazgatót és miért nem a versenyvizsgát írták ki, hogy legyen végleges vezérigazgató, aki döntéseket hozhat, aki érdemben tudna változtatni a helyzeten” – fejtette ki a magyar társulat vezető-rendezője.

Kárp György színművész, gazdasági igazgató úgy véli, hogy az október 5-én kinevezett direktort az egész színház, mindkét társulat támo-

gatja, szeretettel fogadták a tegnapi bemutatkozásán. Az a tény, hogy kulturális menedzsmentet is végzett fontos Kárp szerint. „Bár csodálatos, hogy ő sem tehet, részben tovább kell vinnie, amit mások terveztek. Más helyzetben került volna ide. Reménykedem abban, hogy meg is nyeri a pályázatot, amit a minisztérium kiír erre a posztra. Minden adottsága megvan ahhoz, hogy kitűnő vezérigazgató legyen.”

Nem etnikai alapon

Kárp azt is pozitív jelnek minősítette, hogy a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház élén magyar vezérigazgató áll, 1973-ban volt az utolsó magyar igazgató, Csorba András. „A színházvezetés nem etnikai alapon történik, de ez jó jel, hogy a minisztériumban úgy gondolkoznak, hogy nem vagyunk másodrangú állampolgárok, lehet magyar is egy nemzeti színház vezérigazgatója” – fogalmazott Kárp, hozzátéve, hogy a társulat nagy reményekkel tekint a jövőbe, mert „az utóbbi másfél év-

ben elég fejtelenség volt az intézményben, darabjaira hullott a színház, ezért nem lesz könnyű dolga Csapónak”. Kárp György azt is elmondta, hogy a román társulat még ugyanis nehezebb helyzetben van, már egy éve nem volt nagytermi bemutatójuk, ez pedig létfontosságú egy színjátszó társulat életében, ez tartja életben a társulatot.

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház 180 alkalmazottja az új vezérigazgató mellett van – tudtuk meg Szélyes Ferenc színművésztől, aki úgy fogalmazott, hogy örülnek, hogy lesz egy olyan vezetőjük, aki Marosvásárhelyen fog tartózkodni és a színház gondjaival fog foglalkozni. „A román kollégák számára teljesen új ember, de ők jóhiszeműen és szeretettel fogadták a hétfői (tegnapi – szerk. megj.) bemutatkozó beszélgetésen, a színészeketől a műszaki munkásokig, mindenki örül és reménykedik, hogy végre jó irányba mozdul el a színház helyzete” – mondta Szélyes, hozzátéve, hogy meglátása szerint a menedzseléssel van a legnagyobb baj évek óta. ◀

Zenés ős
Kolozsváron

György Edit

► Húsz koncerten vehetnek részt a komolyzene kedvelői a negyvennegyedik alkalommal megrendezett Kolozsvári Zenei Ősz komolyzene-fesztivál keretében. A nemzetközi esemény különböző helyszíneken zajlik, mivel a Filharmónia által használt terem, a Művelődési Ház nagyterme felújítás alatt áll. A közel egy hónapos fesztivál szeptember 29-én kezdődött, a nyitó hangversenynek az Evangélikus templom adott otthont. A koncertsorozaton részt vesznek ismert hazai előadók, mint Cristina Anghelescu, Horia Andreescu, és Radu Popa, de fellépnek a kincses város neves zeneészei is: Daniel Goiti, Marius Vlad Budoiu és Erich Türk. Nemzetközileg elismert francia, angol valamint olasz együttesek és karmesterek is gazdagították a fesztivál kínálatát, mint a La Fenice, Turicum, és a London Schubert Players. Ma este a Transilvan Cvartet hangversenyére kerül sor a Gheorghe Dima Zeneakadémia Stúdió termében. ◀

A marosvásárhelyi színház. Kívül-belül átrendezés alatt áll az intézmény

A szerző felvétele

Újhullámos hódítás Pesten

ÚMSZ

► *A Mesék az aranykorból* (Amintiri din epoca de aur) című film első részének vetítésével vette kezdetét tegnap esti lapzártánk után az Uránia Nemzeti Filmszínházban az egyhetes Román Filmhét. A két-részes filmcsokrot jegyző öt rendező – Cristian Mungiu, Ioana Uricaru, Răzvan Mărculescu, Hanno Höfer és Constantin Popescu – közül a két utóbbi személyesen is részt vett a vetítésen, előtte azonban az Uránia Kávéházban tartott kerekasztal-beszélgetés vendégei voltak.

Magyar könyv román filmekről

Az eseményen bemutatták Gorács Anikó *A Forradalmárok*. Az új évezred román filmművészetéről című könyvét. Az új román film-méltató, első magyar nyelvű könyv a román filmtörténetbe művészi forradalmat hozó rendezők – Cristi Puiu, Cristian Mungiu, Corneliu Porumboiu stb. – munkásságát veszi górcső alá, a rendezők és filmjeik bemutatása mellett azonban az „újhullámos” jelenség teljes bemutatására törekszik. „A 2000-es évek elején színre lépő filmkészítő generáció szinte a semmiből teremtette újjá a román filmművészetet. Nemcsak témaválasztásukban szakítottak a korábbi román film hagyományával, hanem formailag is. A társadalmi és morális érzékenység ra-

A *Mesék az aranykorból* című, a múlt rendszert rekonstruáló alkotás nyitotta tegnap a Román Filmhetet Budapesten

dikális formanyelvvvel társul, így jöttek létre azok az emblematisz művek, amelyek az elmúlt évtizedben a világ filmművészetének térképére helyezték Romániát” – hangzott el a könyvbemutatón.

Hírvéghozó újhullámosok Budapesten

A nyitófilmként bemutatott *Mesék az aranykorból* című, külön etűdökből álló film ironikus, humoros hangvételű, városi legendákra épülő történeteket mesél el, melyek mindenike – a szórakoztatás mellett – hitelesen

rekonstruálja a múlt rendszert irányító beteges elveket és ugyanakkor emléket állít a névtelen kisembereknek.

A Román Filmhét ma induló kavalkádjá nyolc játékfilmet és egy dokumentumfilmet talál a magyar főváros mozikedvelőinek. Kétszer is vetítik például Florin Șerban *Ha fűtyülni akarok, fűtyülni* (Eu când vreau să fluier, fluier) című filmjét, amely az idei berlini nemzetközi filmfesztiválon a zsűri különdíjaként Ezüst Medvét kapott. A film egy Duna-menti börtön szabadulás előtt álló lakójáról, Silviuról és anyjához fűződő viszonyáról

szól. Látható lesz Călin Peter Netzer *Érdemem* (Medalia de onoare), Răzvan Rădulescu és Melissa de Raaf *Felicia minde-nekelőtt* (Felicia înainte de toate), valamint Alexa Visarion *Zöld Hold* (Luna verde) című alkotása. Levetik Mircea Daneliuc *Lebegők* (Cele ce plutesc), Igor Cobileanski *Tache* és Titus Muntean *Mozikaraván* (Caravana cinematografică) című alkotását, valamint Alexander Nanau *Ion B. szerint a világ* (Lumea văzută de Ion B.) című dokumentumfilmjét, mely Ion Bărlădeanu képzőművész mesébe illő történetét viszi vászonra. ◀

Száz szó

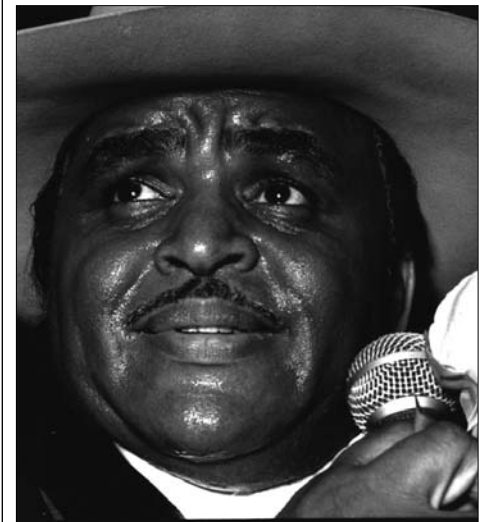
A Google hét autója több 200 ezer kilométert tett meg, szinte emberi beavatkozás nélkül. Az érzékelőkkel ellátott kocsik – folyamatos felügyelet mellett – sikeresen vettek részt a forgalomban. Az eddig titkos kísérletben hét autó rózta Kalifornia útjait. A flotta a Google automatikus autókra vonatkozó rendszerét tesztelte a rendőrség tudtával. Az autókát lézeres távmérővel, radarral, GPS-szel engedték ki a forgalomba. A készenlétben álló sofőröknek mindössze két alkalommal, szabálytalan közlekedők miatt kellett beavatkozniuk. A Google reményeit fejezte ki, hogy a magas fokon robotizált autók idővel biztonságosabban és takarékosabban lesznek, mint emberi irányítás mellett guruló társaik. Ma a képernyő előtt guglizunk, holnap talán az aszfalton.

(szűcs el)

Röviden

Meghalt Solomon Burke

Hetvenéves korában meghalt Solomon Burke (*képünkön*), minden idők egyik legnagyobb souléneke. A zenész Los Angelesből tartott Hollandiába, amikor rosszul lett, az amszterdami repülőtéren már csak a halálát tudták megállapítani. Ennek oka egyelőre nem tisztázott. A Grammy-díjas előadó ma este lépett volna fel Amszterdamban a De Dijk holland rockzenekarral. Burke 1940-ben született Philadelphiában, a hatvanas évek elején kötött szerződést

egy kiadóval, amely kiadta első nagy slágerét, a *Cry to Me*-t. A dal kétszer is felkerült a toplistákra: először a hatvanas években, majd a *Dirty Dancing* című, 1987-ben készült zenés film bemutatásakor. A katolikus Burke kedvelt előadónak számított a Vatikánban, karácsonykor többször énekelt II. János Pál és XVI. Benedek pápa meghívására. Burke-nek 21 gyereke, 90 unokája és 19 dédunokája volt.

A Fidesz elfoglalta a teljes médiatanácsot

A Fidesz jelöltjei szerezték meg a médiát felügyelő tanács mind a négy helyét, miután a KDNP visszavonta egyetlen jelöltjét, az ellenzéki pártok által támogatott szakembereket pedig leszavazta a médiatanács tagjait jelölő eseti bizottság. A pártok parlamenti erejük arányában szavaztak, így a kétharmados többséget csak a Fidesz emberei kapták meg. A magyar médiát ellenőrző testület, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) Médiatanácsa tagja kilenc évre Vass Ágnes, Kollarik Tamás, Koltay András és Auer János lehetnek majd, miután várhatóan erre a parlament is rábólint. A médiatanács elnöke minden bizonnyal Szalai Annamária, az NMHH elnöke lesz majd. A médiatanács az NMHH önálló jogi személyiségű autonóm szerve, az Országos Rádió és Televízió Testület jogutódja, a tájékoztatási monopóliumok lebontásával és újak létrejöttének megakadályozásával, a műsorszolgáltatók piacra lépésének és függetlenségének elősegítésével védi és biztosítja a szólásszabadságot.

Éterutazás

Két nyolcas a vásárhelyiekért

Antal Erika

► Nem egészen egy hét múlva, október 18-án nagyszabású szülinapi bulival ünnepli tizenegy évvel ezelőtti indulását a 88 ultrarövid-hullámú sávon a *Rádió Gaga*. A marosvásárhelyi székhelyű, magyar és román nyelven sugárzó kereskedelmi rádió jelenleg Szovátán, Segesváron és Szászrégenben is nyitott területi stúdiót.

Együtt dobbanni a vásárhelyiek szívével

Az elmúlt 11 év megvalósításai közül Nagy István kiemelte, hogy sikerült megőrizni az induláskor vállalt közszolgálati ígéretet. A rádió ügyvezető igazgatója, legnépszerűbb műsorvezetője hangsúlyozta: a *Gaga* induláskor már működött a marosvásárhelyi közszolgálati rádió, ezért semmiképp nem szándékozta a közszolgálati vizeire evezni. „Kisebbségi létünkben fakadóan viszont nem akartuk azt a kimondottan kereskedelmi rádiózást művelni, mint ami jellemzi például a budapesti adókat” – szögezte le az ÚMSZ-nek Nagy, majd hozzátette: „A célunk igényes zenei arculat, igényes szórakoztatás és tájékoztatás volt, amit maximális professzionizmussal sikerült is elérnünk”. Nagy István szerint „A *Rádió Gaga* olyan intézményévé vált Marosvásárhelynek, amelyet az

emberek felkeresnek, ha elveszítettek valamit, hozzánk fordulnak, ha találtak valamit, de akkor is, ha az élet különböző területein felmerülő kérdéseikre választ szeretnének kapni. Próbálunk együtt dobbanni a marosvásárhelyiek szívével”.

Grönlandtól Afrikáig

„A *Gagának* Marosvásárhelyen és húsz kilométeres adáskörzetében körülbelül százezer hallgatója van” – tájékoztatta lapunkat Vitus Árpád. A rádió műszaki igazgatója ugyanakkor azt is hangsúlyozta, hogy a *Gaga* mintegy két éve kódolatlan digitális szatelitre került, ami „gyakorlatilag azt jelenti, hogy Grönlandtól Afrikáig hallgatható”. Vitus szerint a *Gaga* hallgatói bázisát a magyar lakosság teszi ki, méréseik szerint csupán tízezer román hallgatja műsoraikat. A rádió összesen 32 állandó alkalmazottja van – közülük ketten, Nagy István és Bokor Barna színészek –, amire szükség is van, ugyanis több mint húsz műsort szórnak az éterbe. ◀

Médiagnózis

Latyi üzeni*

Latyi, vagyis Lakatos András. Sokan emlékezhetnek erre a névre, hisz 1950-től fél évszázadon át dolgozott a hazai magyar sajtóban. Még lapunk elődjénél, a népfrontos Romániai Magyar Szónál kezdte, majd az Előrenél folytatta, ahol sokáig szerkesztőségi főtákar és főszerkesztő-helyettes volt, s végül a nagyváradi *Fáklya* és a *Bihari Napló* általa kezdeményezett hétvégi magazinja főszerkesztőjeként dolgozott. Am bármilyen funkciót irtak a nevéhez, ő elsősorban ötletekkel teli, éles szemű szerkesztő volt. Mint ilyen, kedvelt mondása ez volt: „Nincs olyan jó lap, amelyiknél ne lehetne még jobbat csinálni.”

S ő megpróbált mindig jobbat, meghozza a szó valódi, ha úgy tetszik, minőségi (szakmai, és nem politikai-ideológiai) értelmében jobb lapot csinálni annál, amit akkor elvártak. Ha szükségét érezte, kész volt kérésre menő vitákban, a következményekkel nem törődve is megvédeni igazát. Emlékszem, egyszer az egyik elvtárs elővette, hogy nem elég pártos a lap, mire ő: „De olyan nagy szar sem gurult még az Előre folyosóján, mint az elvtárs!” Nagyon féltünk, hogy ezek után kirúgják, de a főszerkesztő megvédte, mert tudta, hogy a talpnyalók mellett olyan tartásos, a szakmát kiválóan ismerő és művelő szerkesztőkre is szükség van, mint Lakatos András.

Elvégre a főszerkesztő számára nemcsak az volt fontos, hogy mit mondanak a fenti elvtársak a lapról, hanem az is, hogy mennyi a példányszám és miként vélekedik az olvasó.

Latyi szerkesztő erényeit azok a nyolcvan-százezer példányszámban megjelent Előre-naptárak is bizonyítják, amelyek még ma is sok erdélyi magyar családnál fellelhetők. De nem utolsósorban a később Nagyváradon szerkesztett *Bihari Napló*, amelynél irodalom- és humorszeretét is kiélhette. Ez utóbbit maga is művelte, olyannyira, hogy groteszkjeiből egy csokrot (benne a *Pince-mester naplóját*) a váradi színház is bemutatta.

Újságíró-író feleségével Latyi évek óta Nagyvárad mellett, Börvelyben élt. Tegnap immár örök nyugalomra nyitotta szemét. Már onnan üzeni mai kollegáinak: minden körülmény között lehet jó vagy még jobb lapot csinálni!

Sike Lajos

* Lapunk őszinte részvétét fejezi ki Lakatos András gyászoló családjának. Sike Lajos visszaemlékezése, a múlt értékelése személyes, tehát szubjektív megközelítés. Az Új Magyar Szó szerkesztősége a laphoz fűződő bármely emléket, emlékeztést értékesnek tart, ezért szívesen vár és közöl.

SZERDA
2010. október 13.

A nap filmjei

DUNA TV, 21.55
A tojás

A középkorú költő, Jusuf, anyja halála miatt hosszú évek után ismét visszatér szülőfalujába. Egy elhanyagolt, omladozó ház és egy fiatal lány, Ayla várja őt. A régi környezet, anyja temetése és az elhalálozás körüli teendők megkopó emlékeket ébresztenek benne, miközben a férfi önértékelésre is kényszerül a szomorú esemény árnyékában. Ebben nyújt segítséget a lány.

RTL Klub, 22.20
Sziklaöklű szerzetes

Lasko, a szerzetesnek állt egykori katona kénytelen megszegni a fogadalmát, amikor terroristák szállják meg a keresztény zarándokokkal teli vonatot, amely a Szent Atya nyilvános miséjére tart. Vezérük, a mindenre elszánt Lennart nagyszabású terrorakcióra készül. A misére összegyűlt, félmillió tömegben akarja elengedni azt a gyilkos vörst, amit egy titkos laborból loptak el.

m1, 22.35
Idegen közöttünk

Katherine és férje, Greg boldogan élnek, bár az asszonynak nem teljesen harmonikus a viszonya kamasz mostohalányával, Tarával. Amikor hirtelen felbukkan a múltból a fia, Jamie, akit tizenévesen szült és örökbe adott, minden felkavarodik az életében. Kathleen nem sejtí, hogy az igazán kellemetlen meglepetések és a megpróbáltatások még csak ezután következnek.

KOSSUTH RÁDIÓ

9.40 8 és fél 10.00 Napközben 12.05 A Hely 12.30 Vendég a háznál 12.57 Harangszöveg 13.00 Déli krónika 13.30 Magánhangzó 14.04 Rádiószínház 14.30 Tebenned bízunk 15.05 Arcvonások 16.05 Közelről 18.30 Krónika 19.00 Közéleti ütköző 21.30 A nap története 23.25 Esti beszélgetés

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 Közbeszéd - közéleti talk-show

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság 12.00 Híradás 12.15 Miben segíthetünk? 13.05 Zenés üzenetek 14.00 Délutáni váltás 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság 17.00 Híradás 17.15 Gazdasági magazin, Összhang 17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hangoló, Meditáció: adventista egyházi műsor 9.50 Hírek, műsorism. 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek 16.15 Vendég a Stúdióban 17.00 Nap-óra 17.30 Jazzmagazin 17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Második esély (sor.)
9.50 Újrakezdés (olasz sor.)
10.45 Kisenciklopédia
11.00 Család-barát
11.55 A világ konyhái
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.15 Kikötő - Friss (ism.)
15.30 Élő népzene - Táncoló Dervisek
15.55 Az urfai bazár (dokumentumf.)
16.45 A muzsika hídja (dokumentumf.)
17.15 Nyelvörző
17.45 Zorro (am. sor.)
18.15 Térkép
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 Újrakezdés (olasz sor.)
20.30 Madzsarisztán szépe (dok. f.)
21.00 Híradó
21.05 Közbeszéd
21.30 Török kezdőknek (német vigj. sor.)
21.55 A tojás (török-görög filmdráma, 2007)
23.30 Sport hírek
23.40 Váltó
23.55 Diplomataadász (magyar sor.) (ism.)
0.40 Közelebb Kínához
1.00 Váltó
1.10 Kikötő - Friss (ism.)

TVR 1

7.00 Reggeli híradó
9.00 Szerelmi bizonyíték (brazil sor.)
10.00 Profzionisták
11.00 A világ hercegnői
11.15 Akkor és most (ism.)
11.45 A család sztárja (ism.)
12.45 A legendás doktor Hur Jun (sor.)
13.45 Ragadós történetek kicsiknek
14.00 Hírek
14.45 Egyszerűen izletes
14.55 A bor románul
15.00 Teleshopping
15.30 Hasonszőrűek (ism.)
16.00 Együttélés
17.00 Kontra generáció
17.30 ONG Blitz
18.00 Hírek
18.30 A legendás doktor Hur Jun (sor.)
19.30 A világ hercegnői (ism.)
19.40 Sport
20.00 Hírek
20.45 A nap témája
21.00 A mágikus szem
22.00 A bor románul
22.10 A bosszú bosszúja (német-angol thriller, 2004)
0.00 Akkor és most (ism.)
0.35 Kurier TV (ism.)
1.00 Profzionisták (ism.)

VIASAT 3

8.55 Gyilkos sorok (sorozat) 9.55 Egy kórház magánélete (ismétlés) 11.00 Doktor House (sorozat) 12.00 Benny és Joon (am. vígjáték) (ismétlés) 14.10 Monk (sor.) 16.05 CSI (sorozat) 17.00 A médium (sorozat) 18.05 A kifutó 19.05 Doktor House (sorozat) 20.00 Jóbarátok (sorozat) 20.25 Kézilabda: HC Leipzig - DVSC-Korvex 22.05 CSI: A helyszínelők (sorozat) 23.05 Esküdt ellenségek (sorozat)

m1

6.23 Kárpát Expressz
6.50 Ma Reggel
Közéleti műsor
Benne: Híradó, sporthírek
10.00 Önök kérték! (ism.)
10.55 Nappali
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Összhang
14.30 Hrvatska kronika
15.00 Ecranul nostru
15.30 Ájtáró
16.00 Optika - Fiatal média- és filmművészek egy napja
16.30 Elrabolt műkincsek
17.25 Híradó
17.35 Körzeti híradó
17.50 Teadélután
Hétfőtől péntekig minden, ami szórakoztató!
18.50 Mindig zöldebb (auszt. sor.)
19.40 McLeod lányai (auszt. sor.)
20.30 Híradó este
20.55 Sport hírek
21.05 Két zsuru egy pár (olasz krimisor.)
22.05 Az Este
22.35 Idegen közöttünk (am.-kan. filmdráma, 2004)
0.15 Múlt-kor
0.40 Prizma
0.55 Hírek
1.00 Sport hírek
1.10 Ma reggel (ism.)

TVR 2

7.00 Anya az állatorvos (német sor.)
8.10 Hógolyó (olasz kalandfilm, 1995)
10.00 Nyitott játszma (ism.)
11.00 Vallomások (ism.)
12.00 Hírek
12.30 Atlasz (ism.)
13.00 Fiatál vagyok, karriert építek
13.30 Teleshopping
14.35 Együtt Európába
15.35 Közelről a világ (ism.)
16.00 Anya az állatorvos (német sor.)
17.00 Hírek
17.30 Vallomások
18.30 eForum
19.00 Atlasz
19.30 Fiatál vagyok, karriert építek
20.00 Életmentő delfinek (ism. f.)
21.00 Esküdt ellenségek (am. krimisor.)
22.00 Hírek
23.00 Titkos Szolgálat - MI5 (angol thrillersor.)
0.00 eForum
0.30 Atlasz (ism.)
1.00 Vallomások (ism.)
2.00 Titkos Szolgálat - MI5 (angol thrillersor.) (ism.)
3.00 Hógolyó (olasz kalandfilm, 1995) (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő (live) 12.00 Sport.ro Hírek 13.10 Pontos sportidő 14.10 Külön kiadás 15.00 Sport.ro Hírek 16.00 Komolyan (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 17.00 Pontos sportidő 18.00 Sport.ro Hírek 19.05 Információk 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 BoxBuster 23.00 Tenisz Bajnokok Ligája, Shanghai 0.00 Sport.ro

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Roma Magazin
10.25 Domovina
10.55 Körzeti magazin
11.45 Sorstársak
12.10 Szemünk fénye a gyermek
12.30 Most a Buday!
13.01 Híróra
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Záróra
14.45 Egmillió fontos hangjegy (magyar tévéf.)
15.05 Aranymetszés A Kulturális főszerkesztőség új kulturális magazinmúsora
16.00 Egy lépés előre (sor.)
17.35 Bűvölet (sor.)
18.05 Magyar válogatott
19.00 Ájtáró
19.25 A kis Amadeus
20.00 Házaspárbaj (olasz sor.)
21.00 Híradó este
21.25 Sporthírek
21.30 Házaspárbaj (olasz sor.)
22.20 Tátrai emlékhangverseny
23.10 Záróra
0.05 McLeod lányai (auszt. sor.)
0.45 Mindig zöldebb (auszt. sor.)
1.30 Mafalda (anim. sor.)
1.35 Idegen közöttünk (am.-kan. f. dráma, 2004)

PRO TV

7.00 Pro Tv hírek, Sport
9.55 Könyvbemutató
10.00 Más utakon (kanadai-angol filmdráma, 2009) (ism.)
12.00 Fiatál és nyugtalan (amerikai sorozat, ism.)
13.00 Pro Tv hírek, Sport
13.30 Nevsz csak! (am.i vígjáték sorozat)
14.00 Tomboló tűz (am. katasztrófa f., 2001)
16.00 Fiatál és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, sport
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport
20.30 xXx2:

A következő fokozat (amerikai akciófilm, 2005)
22.15 Az örökség (román vígjáték sorozat)
23.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
0.00 A rejtély (am.-kan. thrillersor.)
1.00 xXx2:
A következő fokozat (amerikai akciófilm, 2005) (ism.)
2.30 Pro Tv hírek (ism.)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Autómánia - Autómagazin (ism.)
7.25 Fókusz (ism.)
Közszolgálati magazin
7.55 Reggeli - Ébresztőshow
10.05 Te vagy az életem (arg. sor.)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.15 ASZTRO Show
14.30 Fél kettő
15.40 Celeb vagyok, ments ki innen! (reality show)
17.20 A szerelem rabjai (argentin sorozat)
18.25 Döglött akták (am. krimisor.)
19.30 RTL Klub Híradó - Esti kiadás
20.05 Vacsoracsata - Gasztroreality
21.05 Fókusz - Közszolgálati magazin
21.40 Barátok közt (magyar sorozat)
Közben: RTL-hírek
22.20 Sziklaöklű szerzetes (német akcióf., 2006)
Utána: RTL-hírek
0.30 Így készült - Jézus Krisztus Szupersztár
1.10 Soha ne mondd, hogy soha (francia vigj., 2005)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
8.00 Jó reggelt - Razvan és Dani műsora
10.00 Sajtószemle - Mircea Badea-val
11.15 Az igazság harcosai (amerikai kalandfilm, 2009)
13.00 Híradó, Sport
14.00 Egy rém rendes család (amerikai sorozat)
14.30 Csillagháló (ism.)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorghie műsora
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.30 Kikezdesz a szökekkel? - verseny show Dan Negru-val
22.00 Vad nárcisz (román sorozat)
23.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (ism.)
23.45 Egy bűnös show - Dan Capatos szórakoztató műsora
1.00 Game show: Face the Pro
2.00 Office (amerikai sorozat)

TV2

7.00 Két Testőr
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Stahl konyhája
10.10 Babapercek
10.20 Televízó
11.20 Teleshop
12.50 A hölgy, aki túl sokat tudott (am. krimi, 1999)
14.25 Kvízó
15.55 Dokik (am. sor.)
16.30 Rex felügyelő (osztrák-német krimisor.)
17.25 Marina (mex.-am. sor.)
18.30 Árva angyal (mex. sor.)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 Édesnégyes - A TV2 randi-műsora Utána: Skandinávltó sorsolás
21.10 Aktív
21.45 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.20 Doktor House (am. sor.)
23.20 Született feleségek (am. sor.)
0.25 Megamánia - Megasztár talk-show
0.55 Szellemekkel sutogó (am. sor.)
1.45 Tények Este
2.15 EZO.TV
3.10 Az elveszett forgatókönyv (am. misztikus f.)
4.30 Két Testőr (ism.)

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
7.30 Senki sem tökéletes (román vigj. sor.) (ism.)
8.20 Sport Florentinával
8.30 Teleshopping
9.15 A negyedik záradék (amerikai-angol thriller, 1987) (ism.)
11.30 Nyakában az egész világ
12.00 Levintza bemutatja
12.30 Teleshopping
13.15 Mondenii Show
13.30 Teleshopping
14.00 Péntek, a bennszülött (angol-amerikai f. dráma, 1975)
16.00 A cseresznye e tortán (ism.)
17.00 Lököttek (román vigj. sor.) (ism.)
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 Kötelkedők krónikája
22.15 Lököttek (román vígjáték sorozat)
23.00 Mondenii Show
23.30 Szellemek városa (amerikai thriller, 2002)
1.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
2.30 Lököttek (ism.)
3.30 Szellemek városa (amerikai thriller, 2002) (ism.)

HÍR TV

7.00 Paletta (ism.)
7.30 Lapzárta (ism.)
Vitaműsor újságírókkal
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Rájátszás (ism.)
10.05 Sziluett (ism.)
11.05 Panaszkönyv (ism.)
11.30 Riasztás (ism.)
A rendkívüli események műsora
12.05 Vonalban (ism.)
Interaktív politikai show-műsor
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 Lapzárta (ism.)
Vitaműsor újságírókkal
14.30 Paletta (ism.)
15.05 Különkiadás (ism.)
17.05 Ősök tere
17.30 Paletta
18.00 Híradó
- Friss napi információk
18.30 Iskolapélda
19.05 Vonalban Interaktív politikai show-műsor
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó 21
22.35 Lapzárta
23.05 Negyedik (ism.)
23.30 BBC Click
A BBC informatikai magazinja
0.05 BBC Híradó
0.30 Iskolapélda (ism.)

DISCOVERY

7.00 Egyszer egy ilyen vezetni!
8.00 Újjáépítők - Álomautó
9.00 Halálos fogás - Kimerültség
10.00 Piszkos munkák
11.00 Végzetes másodpercek
12.00 Amcsi motorok - Gladiator Garageworks motor
13.00 Túlélés törvényei
14.00 Állítólag... - Üvegcsata
15.00 Piszkos munkák - Koponyatisztító
16.00 Hogyan készült? 17.00 Halálos fogás - Hullámverés
18.00 Végzetes másodpercek
19.00 A túlélés törvényei
- Dominikai Köztársaság
20.00 Állítólag... - Robbanó lökhárítók
21.00 Hogyan készült? 21.30 Harc az elemekkel
22.30 Bear Grylls: Ha minden kőnél szakad
23.30 A túlélés törvényei - Oregon
0.30 A borzalom pillanatai
1.30 Chris Ryan bemutatja: Rendőrségi elit alakulatok
2.30 Végzetes másodpercek

KANAL D

8.00 Orovosok (reality show) 10.00 Menyet anyának 5 12.30 Hírek 13.15 Ezel (török sorozat) 14.45 Légy az enyém (reality show) 17.00 Aliye (török sorozat) 18.45 A nap híre 19.00 Hírek 19.45 Menyet anyának 5 20.30 Légy a házastársam! (reality show) 22.00 Ezel (török krimi sorozat) 23.30 Tökéletes gépezet (amerikai akciófilm) 1.30 Ezel (török krimi sorozat) (ismétlés)

HÁLÓZAT

9.30 Heti filmajánló 10.00 Prímatorna 10.30 Teleshop 11.30 Zodiákus 13.00 Teleshop 14.30 Nyitott Egyetem 15.00 Ne kockáztass! 15.30 Bencez Show 16.00 Zodiákus 18.00 A polgármester 18.30 Grand Prix 19.00 Tabu Tv 19.30 Tűzoltók (ausztrál sorozat) 20.30 Krisztus vándorai 21.10 A megretgulzott fény 21.35 Hírhaló 22.00 A dicsőség ökle (amerikai-hongkongi akciófilm)

Oktober 12., kedd

Az év 42. hete és 285. napja, hátravan 80 nap

Ma **Miksa, Edvin** nevű olvasóinkat köszöntjük. A Miksa a görög Nikolaosz név szláv változatából származik, jelentése: nép ragyogása. Az Edvin germán eredetű férfinév, jelentése: birtok, vagyon és barát. Holnap Ede napja van.

Évfordulók

- 1492-ben Kolumbusz Kristóf kiköt a Bahama-szigeteken, a mai San Salvadoron: „felfedezi Amerikát”.
- 1872-ben I. Ferenc József király szentesíti a kolozsvári egyetem felállításáról szóló törvényt.
- 1902-ben leleplezik Fadrusz János Mátyás király-sobrát a kolozsvári főtéren.

Vicc

– Főnök úr, én felmondok – jelenti be a takarítónő a bankfiók igazgatójának. – Nem tudom elviselni a bizalmatlanságukat! – Mi az, hogy bizalmatlanság? Még a páncélszekrény kulcsát is mindig itt hagyom az íróasztalon!

– Az igaz, de a kulcs nem illik a zárba!

Recept

Töltött körte

Hozzávalók: 2 kisebb, kemény húsú körte, 1 marék dió, 1 marék mazsola, ¼ kávéskanál őrölt fahéj, 1 késhegynyi őrölt gyömbér, 1 liter almaleve, ¼ citrom leve.

Elkészítés: Előmelegítjük a sütőt 175 fokra. A körtéket megfelezzük, a domború részükről levágunk egy-egy vékony szeletet, majd a magházakat kivájjuk, és enyhén citromos vízben magunk mellé készítjük. A töltelékhez összeőröljük a diót és a vízben felfőzött, lecsöpögtetett mazsolát. Fűszerezünk a fahéjjal és a gyömbérrel. Az előkészített körtéket egy akkora edénybe helyezzzük, amelyben elférnek egymás mellett, és megtöltjük őket a töltelékkel. Az edény olyan legyen, amely egyaránt használható tűzhelyen és sütőben. A körtékre annyi almalevet öntünk, amennyi még nem lepi el őket teljesen. Az ételt felforraljuk, majd lefedve azonnal áttesszük a sütőbe, és kb. 25-30 perc alatt puhára pároljuk.

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

A pára- és ködfoltok feloszlását követően többnyire derült, napos idő várható, délutántól azonban délnyugat felől megnövekszik a fátyolfelhőzet. Csapadék nem lesz. Gyenge vagy mérsékelt lesz a légmozgás.

A következő napok időjárása

Szerda: Változó felhőzet mellett több órás napsütés is várható, csapadék Erdélyben nem valószínű. 14°C, 13°C

Csütörtök: Északon többnyire napos lesz az idő, délen felhősebb, csapadékosabb idő várható. 14°C, 10°C

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	15°C	3°C
Brassó	13°C	0°C
Bukarest	17°C	5°C
Csikszereda	12°C	1°C
Kolozsvár	14°C	2°C
Marosvásárhely	15°C	3°C
Nagyvárád	15°C	3°C
Szatmárnémeti	15°C	1°C
Temesvár	15°C	3°C

Remény

Horváth István

Gondolatjel

Visky István rovata

Minden fajta stílus és kifejezés jó, feltéve, hogy ízléssel és a maga helyén alkalmazzuk. Számítatlan olyan szó, kifejezés, szófordulat és forma van, ami az egyik helyzetben hiba és ocsmányság, a másikban viszont szépség és elegancia. A szavak önmagukban végül is nem jelentenek semmit, mindig a körülmények azok, amelyek tartalommal és jelentéssel

töltik meg a szavakat. Nem elég a szavaknak csak a helyét jól megválasztani, hanem szükséges az idejét is. Ahogy a zene sem csak hangok sokasága, úgy a beszéd sem csupán nyelvtan. Csak az a szó a helyes, amit maga helyén, de a maga idejében is mondanak. Az a tökéletes ember, aki szavait meg tudja válogatni és nyelvének parancsolni tud.

Horoszkóp

- KOS (III. 21.–IV. 20.)**
A mai napon kevésbé felkészült, de megpróbálja a lehető legtöbbet kihozni magából. Kímélje magát a stresszes helyzetektől.
- BIKA (IV. 21.–V. 20.)**
Legyen optimista, bízzon képességeiben, ne aggodalmaskodjon állandóan a jövő miatt.
- IKREK (V. 21.–VI. 21.)**
Sok időt tölt a ház körüli munkákkal. Ez ugyan fárasztó, de az eredmény elégedettséggel tölti el. Este szórakozhat kedvesével vagy barátaival.
- RÁK (VI. 22.–VII. 22.)**
Apróbb bosszúságok miatt most is morózus egy kicsit. Kis dolgokból ne csináljon nagy ügyet, és bízzon jobban önmagában.
- OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)**
Alig várja, hogy megszabaduljon költöttségeitől. Sajnos, ez nem fog egyik napról a másikra bekövetkezni.
- SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)**
Partnerének minden gyanús, ezért nyomozgat Ön után. Próbálja meg rendezni érzelmi ügyeit, mert nagyon összezavarodtak.

- MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)**
Ha elismerésre vár és nem kapja meg, akkor ennek oka a szakmai feltételek hiánya. Próbálja meg legyőzni is az irigység, a feltételek hiányát.
- SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)**
Érzelmileg válságba kerülhet amiatt, hogy nem tud elég időt szakítani a párjára. Anyagilag sem bírja.
- NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)**
Egy kicsit fellélegezhet. Bár akad néhány probléma, amit meg kell oldania mégis optimizmussal tekint az elkövetkező napokra.
- BAK (XII. 22.–I. 20.)**
A mai napon szokatlan problémák adódnak, de végül sikerrel megoldja azokat. Este összejövetele hivatalos, de lehet, hogy a piherést választja.
- VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)**
Sok érdekes dolgot hall a mai napon, amit ha elsajátít, megkönynyíthati vele munkáját. Este izgalmas előadáson vehet részt.
- HALAK (II. 20.–III. 20.)**
Jól halad munkájával, elszántságának köszönhetően semmilyen akadály nem tudja megállítani.

***	FOGATOS KATONA	KERES	HÁZ EPÜL RA	JANUÁR KÖZEPE!	AZ ÁTMÉRO JELE	IDA EGYIK BECENEVE	ZSINOR-MERTEK	SZERELEM-ISTEN	ISMÉT AZ ÖVE LESZ
ESZAKI NÉP									
A BANTUK EGYIK TÖRZSE					DOMOKOS BECENEVE	VILLANY-JÁRGÁNY			
BECÉZETT ETUS				RÉTESFELE	CSÖRTE A VIVASBAN				
KÖRÖMMEL VAJ						MISTRESS (RÓV.)			
KLASSZIKUS ES			SEMMIKOR NE ELAVULT			PATRIÓTA (RÉG.)		ZORRO JELE	BREKEGŐ ALLAT
RÖNTGEN		NORVEGIA FŐVÁROSA					A-BE TÁRSA		...TIKI; EXPEDICIO
VILAGOS SZIN		MIKRO-SZKÓPCSO							
EDES MARTÁS					TENGERI EMLŐS	RÓMÁI 1000			
KALAMAJKA				NEMRÉG					

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ta Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Ágoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Háttér)
Baló Levente (Kultúra)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Nyáguly András

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Horváth István – 0747-517574 (Csikszereda), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyószentmiklós), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Síke Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelészerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Jogtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közzölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

MÉDIAPARTNEREK

Sláger Rádió
fm 105.9
A tegnap legnagyobb slágerei, a ma legfrissebb hírei

agnus
RADIO 88.3 FM
naponta 03-08 és 12-15, csütörtökön 19-23 óra között
a világhálón:
www.agnusradio.ro

Paprika rádió
fülön csíp
95,1 fm

r · a · d · i · o
Radio 88 FM

rtm
MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ
98.9 FM

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
ahol talál a szó

